

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ
ΒΙΟΙΑΤΡΙΚΗ»**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ιστορία Νεότερης Ελλάδας | «Διαδραστική και βιοματική προσέγγιση»

Χαλβαντζή Ιωάννα

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Επιβλέπων
κ. Σταμούλης Γεώργιος
Καθηγητής**

ΛΑΜΙΑ, 2016

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΙΑΤΡΙΚΗ**

**«ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ,
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΜΕΓΑΛΟΥ ΟΓΚΟΥ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ»**

Ιστορία Νεότερης Ελλάδας | «Διαδραστική και βιοματρική προσέγγιση»

Χαλβαντζή Ιωάννα

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Επιβλέπων
κ. Σταμούλης Γεώργιος
Καθηγητής**

ΛΑΜΙΑ, 2016

«Υπεύθυνη Δήλωση μη λογοκλοπής και ανάληψης προσωπικής ευθύνης»

Με πλήρη επίγνωση των συνεπειών του νόμου περί πνευματικών δικαιωμάτων, και γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα και ενυπογράφως ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Ιστορία Νεότερης Ελλάδας | Διαδραστική και βιωματική προσέγγιση» αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές από τις οποίες χρησιμοποίησα δεδομένα, ιδέες, φράσεις, προτάσεις ή λέξεις, είτε επακριβώς (όπως υπάρχουν στο πρωτότυπο ή μεταφρασμένες) είτε με παράφραση, έχουν δηλωθεί κατάλληλα και ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Αναλαμβάνω πλήρως, ατομικά και προσωπικά, όλες τις νομικές και διοικητικές συνέπειες που δύναται να προκύψουν στην περίπτωση κατά την οποία αποδειχθεί, διαχρονικά, ότι η εργασία αυτή ή τμήμα της δεν μου ανήκει διότι είναι προϊόν λογοκλοπής.

Η ΔΗΛΟΥΣΑ
Χαλβαντζή Ιωάννα

Ημερομηνία
14/7/2016

Υπογραφή

Ιστορία Νεότερης Ελλάδας | «Διαδραστική και βιοματική προσέγγιση»

Χαλβαντζή Ιωάννα

Τριμελής Επιτροπή:

Σταμούλης Γεώργιος, Καθηγητής (επιβλέπων)

Βαβουγιός Διονύσιος, Καθηγητής

Ζυγούρης Νικόλαος, Π.Δ. 407

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.....	3
2.1 Ορισμός της Τηλεκπαίδευσης.....	3
2.2 Διδακτική και Τηλεκπαίδευση.....	4
2.3 Στόχοι και πλεονεκτήματα της Τηλεκπαίδευσης.....	8
2.4 Σύγκριση Ασύγχρονης και Σύγχρονης Τηλεκπαίδευσης.....	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ E-CLASS.....	13
3.1 Εισαγωγή.....	13
3.2 Βασικά στοιχεία του E-Class.....	14
3.3 Εργαλεία που παρέχει το E-Class στον διδάσκοντα.....	16
3.3.1 Είσοδος στο σύστημα.....	16
3.3.2 Σύνδεση Χρήστη.....	17
3.3.3 Δημιουργία μαθήματος.....	18
3.3.4 Προσωπικά στατιστικά χρήσης.....	18
3.3.5 Το Ημερολόγιο μου.....	18
3.3.6 Το Ιστολόγιο μου.....	18
3.3.7 Αναζήτηση.....	19
3.3.8 Έξοδος.....	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ.....	20
4.1 Οργάνωση Ηλεκτρονικού Μαθήματος.....	20
4.1.1 Θεματικές Ενότητες.....	20
4.1.2 Επικοινωνία με τους Εκπαιδευόμενους.....	20
4.1.3 Χρήση του Ενσωματωμένου Κειμενογράφου.....	21
4.2 Ανακοινώσεις.....	21
4.3 Έγγραφα.....	21
4.4 Εργασίες.....	22
4.5 Ηλεκτρονικό Βιβλίο.....	22
4.6 Ιστολόγιο.....	22
4.7 Κουβεντούλα.....	23
4.8 Μηνύματα.....	23
4.9 Πληροφορίες μαθήματος.....	24

4.10 Πολυμέσα.....	24
4.11 Σύνδεσμοι.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ E-CLASS.....	26
5.1 Εισαγωγή.....	26
5.2 Αρχική σελίδα.....	27
5.3 Εργαλεία διδασκαλίας.....	31
5.3.1 Εργαλεία επικοινωνίας.....	31
5.3.2 Εργαλεία μάθησης.....	35
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	42
ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	53
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	44
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ.....	44

Πίνακας Εικόνων

Εικόνα: 3.1 - Είσοδος στο σύστημα.....	16
Εικόνα: 5.1 – Αρχική Σελίδα μαθήματος.....	27
Εικόνα: 5.2 – Περιγραφή του μαθήματος.....	28
Εικόνα: 5.3 –Πληροφορίες μαθήματος σε πτυσσόμενο παράθυρο.....	28
Εικόνα: 5.4 – Πληροφορίες μαθήματος.....	29
Εικόνα: 5.5 – Θεματικές Ενότητες.....	30
Εικόνα: 5.6 - Η Πλατφόρμα τηλεδιασκέψεων BigBlueButton.....	31
Εικόνα: 5.7 – Ανακοινώσεις.....	32
Εικόνα: 5.8 – Ιστολόγιο.....	33
Εικόνα: 5.9 – «Κουβεντούλα».....	34
Εικόνα: 5.10 – «Μηνύματα».....	34
Εικόνα: 5.11 – Έγγραφα.....	35
Εικόνα: 5.12 – Εργασίες.....	38
Εικόνα: 5.13 – Ηλεκτρονικό Βιβλίο.....	39
Εικόνα: 5.14 – Πολυμέσα (Βίντεο για τον Ελευθέριο Βενιζέλο).....	39
Εικόνα: 5.15 – Ταξινόμηση βίντεο σε καταλόγους.....	40
Εικόνα: 5.16 – Σύνδεσμοι.....	41
Εικόνα: 5.17 – Σύνδεσμος για τον Ελευθέριο Βενιζέλο.....	41

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τα τελευταία ειδικά χρόνια η έννοια της τηλεκπαίδευσης έχει εισβάλει στον χώρο της εκπαίδευσης. Πολλά εργαλεία τηλεκπαίδευσης κυκλοφορούν ελεύθερα στο διαδίκτυο τα οποία ωστόσο, δεν έχουν τύχει μέχρι σήμερα της πλήρους αξιοποίησής τους. Το κεφάλαιο 2 εισάγει τον αναγνώστη στην Τηλεκπαίδευση περιγράφοντας τα συστατικά της και τις μορφές της, καθώς επίσης και την διδακτική χρησιμότητα της τηλεκπαίδευσης και τα πλεονεκτήματά της.

Εν συνεχεία αφιερώνονται σελίδες προς περιγραφή μιας από τις κυριότερες εκπαιδευτικές πλατφόρμες του E-Class. Ειδικότερα, παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά και τα εργαλεία του, καθώς επίσης και πώς διαρθρώνεται ένα ηλεκτρονικό μάθημα. Οι δυνατότητες που παρέχει στους εκπαιδευτικούς αλλά και στους μαθητές είναι πλείστες και εξυπηρετούν την ενίσχυση της διδακτικής των μαθημάτων.

Μετέπειτα παρουσιάζεται η διαδραστική και βιωματική προσέγγιση της Νεότερης Ιστορίας της Ελλάδας μέσω του E-Class. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να προβληθεί ο τρόπος που θα μπορούσαμε να επενδύσουμε διδακτικά σε εργαλεία τηλεκπαίδευσης. Δια αυτών είναι δυνατόν να μεγιστοποιηθεί το εκπαιδευτικό αποτέλεσμα, εφαρμόζοντας τις τεχνικές του δασκάλου και την συσσωρευμένη εμπειρία του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Βιώνουμε μια τεχνολογική αλλαγή η οποία επιδρά σε όλους τους οικονομικούς, επιστημονικούς και πολιτιστικούς τομείς. Η πληροφορική διαδραματίζει, ολοένα και περισσότερο, ένα σημαντικό ρόλο στις ανθρώπινες δραστηριότητες. Οι τεχνολογικές αλλαγές συνδέονται με τη διαμόρφωση μιας νέας κουλτούρας η οποία χαρακτηρίζεται από την κίνηση, την ταχύτητα, το στιγμιαίο και την αποτελεσματικότητα. Η κουλτούρα αυτή, που έχει να κάνει με πρακτικές που βασίζονται στην πληροφορική και τα εργαλεία της, δεν υποκαθιστά με κανένα τρόπο τη γενική κουλτούρα αλλά τη συμπληρώνει.

Η δημιουργική χρήση των εργαλείων της πληροφορικής οφείλει να είναι προσαρμοσμένη σε συγκεκριμένους στόχους και να προσφέρει ευκαιρίες αξιοποίησης και εμπλουτισμού των εμπειριών που έχουν τα παιδιά από τη χρήση των εργαλείων στο σπίτι. Η τεκμηρίωση ενός θέματος, η επεξεργασία των πληροφοριών και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων, συνδυασμένες με ουσιαστικά κίνητρα που συχνά απουσιάζουν από το σχολείο, αναδεικνύουν μια διεπιστημονική διαδικασία γύρω από τη χρήση ενός κοινού εργαλείου και γίνονται μια πραγματική ευκαιρία για μάθηση (Duchateau, 1992).

Από πολλούς αναγνωρίζεται το γεγονός ότι οι τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών μπορούν να αποτελέσουν ένα ισχυρό εργαλείο στη συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση της πληροφορίας καθώς και στην ανάπτυξη νέων μορφών επικοινωνίας. (Honey & Henriquez, 1993). Η εκπαιδευτική χρήση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών δημιουργεί ένα νέο περιβάλλον μάθησης περισσότερο ελκυστικό και ευχάριστο (Κεκές & Μυλωνάκου, 2001). Ουσιαστικά πρόκειται για την διαμόρφωση ενός διαφορετικού μαθησιακού περιβάλλοντος όπου ο ρόλος του εκπαιδευτικού και των εκπαιδευομένων και η μεταξύ τους σχέση επαναπροσδιορίζονται υπό το φως των νέων συνθηκών και δυνατοτήτων. Ο εκπαιδευόμενος συμμετέχει ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα σε ένα διαδραστικό περιβάλλον, καθιστώντας τον ίδιο από παθητικό δέκτη, δημιουργό της πληροφορίας και της γνώσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Η ΤΗΛΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2.1 Ορισμός της Τηλεκπαίδευσης

Στην εποχή μας, που η τεχνολογική ανάπτυξη γίνεται όλο και πιο ραγδαία, η τηλεεκπαίδευση αποτελεί πλέον μία από τις κυρίαρχες μορφές εκπαίδευσης. Η τηλεματική τεχνολογία διασφαλίζει τη διαδραστική επικοινωνία μεταξύ των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία και καθιστά εφικτή τη μεταφορά διαφορετικών τύπων πληροφοριών (εικόνας, ήχου, υπερκειμένου), συμβάλλοντας έτσι στην απεξάρτηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας από το χώρο, το χρόνο και το μονοδιάστατο τρόπο αναζήτησης, παρουσίασης και διακίνησης της πληροφορίας (Λιοναράκης, 2001).

Για να προσδιορίσουμε καλύτερα την έννοια της τηλεεκπαίδευσης έχουν καθοριστεί τρεις διαφορετικές μορφές (Μπαλαούρας, 2002· <http://www.teleteaching.gr/sundesmoi.htm>):

- Η τηλεεκπαίδευση σε εξατομικευμένο ρυθμό (self-paced training). Σε αυτή την περίπτωση προσφέρονται στον εκπαιδευόμενο συνδυασμός εκπαιδευτικών υλικών (βιβλία, αναφορές στο δίκτυο, μαγνητοσκοπημένα μαθήματα, σημειώσεις, προγράμματα εκμάθησης βασισμένα σε υπολογιστή κτλ), συνήθως χωρισμένα σε ενότητες (μαθήματα), τα οποία ο εκπαιδευόμενος διαχειρίζεται με το δικό του ρυθμό, αποφασίζει δηλαδή ο ίδιος πότε και που θα τα χρησιμοποιήσει. Στην περίπτωση αυτή δεν υπάρχει σημαντική επικοινωνία με τον διδάσκοντα ή με άλλους εκπαιδευόμενους.
- Η ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση (asynchronous e-learning). Η περίπτωση αυτή μοιάζει αρκετά με την προηγούμενη. Παρέχεται στους συμμετέχοντες η δυνατότητα να εργαστούν με το υλικό προς διδασκαλία οπουδήποτε και οποτεδήποτε έχοντας όμως παράλληλα δυνατότητα ασύγχρονης επικοινωνίας με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες και με τον εκπαιδευτή. Το υλικό διδασκαλίας δεν είναι απαραίτητο να έχει δοθεί όλο από την έναρξη του μαθήματος αλλά μπορεί να προσφέρεται στους εκπαιδευόμενους σταδιακά. Ο ρυθμός μελέτης και εργασιών καθορίζεται από τον εκπαιδευτή σε συνεργασία πάντα με τους εκπαιδευόμενους.

- Η σύγχρονη τηλεκπαίδευση (synchronous e-learning). Σε αυτή την περίπτωση το μάθημα γίνεται κανονικά, αλλά οι εκπαιδευόμενοι και ο διδάσκων καθηγητής μπορούν να βρίσκονται σε διαφορετικό τόπο ο καθένας και χρησιμοποιώντας τεχνολογίες τηλεδιάσκεψης να βρίσκονται όλοι σε μία εικονική αίθουσα διδασκαλίας. Η διεξαγωγή του μαθήματος γίνεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να προσφέρει τις ίδιες ή και παραπάνω δυνατότητες με αυτές που προσφέρονται σε μία παραδοσιακή αίθουσα. Για να είναι εφικτή η πραγματοποίηση μαθήματος μέσω σύγχρονης τηλεκπαίδευσης, θα πρέπει φυσικά η εικονική αίθουσα να διαμορφωθεί έτσι, ώστε να παρέχει και όλες τις τεχνικές δυνατότητες, που προσφέρει μία κανονική αίθουσα.

2.2 Διδακτική και Τηλεκπαίδευση

Είναι γνωστό ότι ο άνθρωπος, αν και προικισμένος με πνευματικές δυνάμεις, γεννιέται ανίσχυρος και αδαής. Στην διάρκεια της σύντομης ζωής του φέρει το χρέος και την ευθύνη να φτάσει το επίπεδο πολιτισμού της εποχής του τουλάχιστον, κι αν έχει εξαιρετικές ικανότητες, ψυχικό σθένος και ευνοϊκές συγκυρίες να το ξεπεράσει κάνοντας ένα βήμα μπροστά. Ως συνδετικός κρίκος, φέρει αυτό το χρέος απέναντι στις προηγούμενες γενεές, στην δική του τη γενιά και την επόμενη, στην οποία καλείται να παραδώσει την σκυτάλη του πολιτισμού κάνοντας κατά το δυνατόν μια θετική αποτίμηση της δικής του συμβολής. Συνυφαίνεται και χτίζεται έτσι, διαρκώς εξελισσόμενος, ο πολιτισμός, άξιος θαυμασμού, κτήμα πανανθρώπινο. Προϊόντος του χρόνου, για κάθε νεότερη γενιά μεγαλώνει όλο και περισσότερο η απόσταση που αυτή θα πρέπει να διανύσει για την κατάκτηση της προϋπάρχουσας γνώσης, αφού πάντα ξεκινά απ' το μηδέν. Αυτό άλλωστε είναι και το νόημα που με τόση σοφία συνοψίζει ο Ιπποκράτης στην φράση: «ο βίος βραχύς, η τέχνη μακρά...».

Αναμφισβήτητα, στην μετάδοση της «τέχνης», κατά τον όρο του Ιπποκράτη, στην κάθε γενιά συμβάλλουν αποφασιστικά οι δάσκαλοι, (δάσκαλοι με την ευρεία έννοια, όχι μόνον επαγγελματίες εκπαιδευτικοί). Αν η «τέχνη», δηλαδή η επιστήμη, η τέχνη, η τεχντροπία, ο πολιτισμός, η γνώση, μπορούσε να μεταδοθεί από την μια γενιά στην άλλη αυτομάτως, με το DNA για παράδειγμα, τα πράγματα θα ήταν σίγουρα πιο εύκολα και ο ρόλος του δασκάλου πολύ περιορισμένος ή περιττός. Για τον λόγο αυτό λοιπόν, για την ποιοτική μεταβολή και για την προστιθέμενη αξία που

αποκτά η ανθρώπινη ζωή δια της γνώσης με την συμβολή των δασκάλων, ως ένδειξη ευγνωμοσύνης, λέγεται ότι «στους γονείς χρωστάμε το ζην και στους δασκάλους το ευ ζην».

Η διδασκαλία, με βασική της αρχή την μεταδοτικότητα, θεωρείται και είναι όχι μόνο τέχνη, αλλά και επιστήμη. Το τόσο σοβαρό θέμα της μετάδοσης της γνώσης δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται με τρόπο απλώς εμπειρικό και τυχαίο, οφειλόμενο μόνο στην ύπαρξη ή την έλλειψη ταλέντου. Επιπλέον, το γεγονός ότι η διδασκαλία απαιτεί μια αμφίδρομη σχέση δασκάλου-μαθητή την καθιστά αυτομάτως μια δύσκολη και πολύπλοκη διαδικασία, που απαιτεί επιστημονική έρευνα. Οι εμπειριστατωμένες μελέτες και τα πειράματα, οι παρατηρήσεις και οι έρευνες, σε συνάφεια με την επιστήμη της ψυχολογίας, θέτουν κατευθυντήριες γραμμές για το έργο των εκπαιδευτικών. Η Διδακτική επομένως είναι η επιστήμη -ή κατ' άλλους ο κλάδος της Παιδαγωγικής Επιστήμης- που ασχολείται με τα προβλήματα της διδασκαλίας α) γενικά, και τότε ονομάζεται Γενική Διδακτική και β) ειδικά, ξεχωριστά δηλαδή για το κάθε μάθημα, και τότε καλείται Ειδική Διδακτική. Αναλυτικότερα:

α) Με απώτερο στόχο τη μάθηση, η διδακτική διαδικασία, για να κριθεί επιτυχής, απαιτεί την σύγκλιση τριών βασικών συντελεστών -διαβαθμιζόμενης βαρύτητας-, του δασκάλου, του/των μαθητή/ών και των συνθηκών. Ο δάσκαλος καταρχήν φέρει το μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης, διότι είναι ενήλικος και έχει αναλάβει το συγκεκριμένο κοινωνικό ρόλο από επιλογή. Πρέπει να είναι από τους ανθρώπους εκείνους, τους δοτικούς, που αντλούν περισσότερη χαρά όταν δίνουν και που έχουν, για να δώσουν. Η υπομονή και η ειλικρινής αγάπη πρέπει να είναι στοιχείο του χαρακτήρα τους, το οποίο υπάρχει πολύ πριν από την απόκτηση του πτυχίου τους, γι' αυτό και αναφέρεται πρώτο. Επίσης, η επάρκεια γνώσεων, αλλά και η συνεχής επαφή και ενασχόληση με το διδασκόμενο μάθημα είναι εκ των ουκ άνευ. Μεταξύ των βασικών αρετών του δασκάλου είναι η αναζήτηση και εξεύρεση κατάλληλων τρόπων εκμάθησης -συχνά εξατομικευμένης- με την παράλληλη ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών και τη δημιουργία κινήτρων. Ο καθοδηγητικός του ρόλος είναι σημαντικό να προάγει την αυτενέργεια του μαθητή. Η διδακτική στην εξιδανικευμένη της μορφή, ως υπέρτατη κοινωνική προσφορά, είναι λειτούργημα και αφορμή δυνατών συγκινήσεων, αξία ανεκτίμητη.

Στο επίκεντρο της Γενικής Διδακτικής και των προβλημάτων που αυτή εξετάζει, βρίσκεται ο μαθητής, που φέρει μικρότερο μερίδιο ευθύνης από τον δάσκαλο, γιατί λόγω του νεαρού της ηλικίας έχει κάποια ελαφρυντικά (προφανώς εδώ γίνεται λόγος για την πλειοψηφία των μαθητευομένων που είναι παιδιά και έφηβοι). Για τον μαθητή πρωταρχικά -και κατ' επέκταση για την κοινωνία- η μάθηση είναι ελπίδα και επένδυση για το μέλλον · είναι σκοπός ζωής, στοίχημα, που κερδίζεται ή χάνεται, και ένα είδος κατάκτησης · είναι η ειδοποιός διαφορά στο θέμα επιπέδου και ποιότητας ζωής. Η μάθηση είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση, καθοριστικής σημασίας, που όμως ο άνθρωπος καλείται να διαπραγματευτεί, όταν κατά κανόνα δεν έχει διαμορφώσει ακόμα ώριμη σκέψη. Πέρα από την αντιληπτική ικανότητα, βασικότατος παράγοντας στην πορεία προς τη γνώση είναι το ενδιαφέρον και η εργατικότητα του μαθητή, στα πλαίσια μιας σοβαρής και πειθαρχημένης συμπεριφοράς.

β) Διερεύνηση απαιτεί και το θέμα της διδακτικής κάθε μαθήματος. Το κάθε μάθημα έχει τους δικούς του επιμέρους στόχους, την ιδιαίτερη φύση του, τα δικά του χαρακτηριστικά, το δικό του βαθμό δυσκολίας και ελκυστικότητας, ως εκ τούτου σχετίζεται με αντίστοιχες νοητικές ή κινητικές λειτουργίες και δεξιότητες του ατόμου, διότι καλλιεργεί τα αντίστοιχα τμήματα του εγκεφάλου. Γίνεται κατανοητό ότι η ενασχόληση με πλήθος μαθημάτων επιφέρει καλλιέργεια σε πολλά τμήματα του εγκεφάλου και δρα πολλαπλασιαστικά. Γι' αυτό, όσο πιο καλλιεργημένο είναι ένα μυαλό, τόσο πιο δεκτικό γίνεται στη νέα γνώση. Μια υποθετική ενασχόληση με ένα μάθημα μόνο, δεν θα οδηγούσε απλά στη μονομέρεια, φαινόμενο αρνητικό, αλλά στην υποβάθμιση των λειτουργιών του εγκεφάλου συνολικά, αφού αυτά δια των νευρώνων συνεργάζονται μεταξύ τους. Το γεγονός αυτό όχι μόνο δικαιολογεί το πλήθος των μαθημάτων που ορίζει το επίσημο σχολείο για την υποχρεωτική εκπαίδευση, αλλά παράλληλα αποδεικνύει πόσο λανθασμένος από μέρους των μαθητών -και όχι μόνο- είναι ο διαχωρισμός των μαθημάτων σε πρωτεύοντα και δευτερεύοντα, με παράλληλη κατάταξη αυτών σε χρήσιμα και άχρηστα αντίστοιχα.

Εκτός από την ευρύτητα που αποκτά η σκέψη από το πλήθος των διαφορετικών μαθημάτων, είναι απαραίτητη και η κλιμακωτή δόμηση, το «χτίσιμο» της γνώσης κάθε μαθήματος, για να είναι πιο αποδοτική η διδασκαλία του κάθε συγκεκριμένου μαθήματος. Με άλλα λόγια, η διδασκαλία για κάθε μάθημα οδεύει

από το πιο εύκολο και απλό στο πιο δύσκολο και σύνθετο, βάσει απλής λογικής. Όταν όμως δημιουργούνται απορίες, που μένουν αναπάντητες, και κενά, ενώ η διδακτέα ύλη προχωράει ακάθεκτη, τότε τα κενά γίνονται χάσματα απροσπέλαστα, δυσθεώρητα, μέχρι και χαοτικά. Η διδασκαλία κεφαλαίων, όταν άλλα προαπαιτούμενα κεφάλαια θεωρούνται γνωστά ενώ είναι άγνωστα, είναι χαμένος κόπος και χρόνος. Αναποτελεσματική -και γι' αυτό απορριπτέα- είναι η «λύση» της αποστήθισης χωρίς εμπέδωση και ανάπτυξη κριτικής σκέψης. Η μόνη λύση σ' αυτή την περίπτωση είναι η διδασκαλία του μαθήματος από το σημείο που ο μαθητής πραγματικά βρίσκεται. Αν γίνεται λόγος για μαθητή ή μαθητές που βρίσκονται μέσα σε τάξη, η δυσκολία για τον δάσκαλο είναι μεγαλύτερη, διότι πρέπει να δημιουργηθούν διδακτικοί ρυθμοί διαφορετικών ταχυτήτων, κατά τα πρότυπα της εξατομικευμένης διδασκαλίας. Βασικό, τέλος, και ουσιαστικό μέλημα της Ειδικής Διδακτικής για κάθε μάθημα είναι η σύνδεσή του με την πραγματική ζωή.

Μέσω της τηλεεκπαίδευσης πλέον παύει να ισχύει το μέχρι τώρα «δασκαλοκεντρικό» πρότυπο, ενώ τη θέση του παίρνει το «μαθητοκεντρικό». Η «δασκαλοκεντρική» κλασική διδασκαλία επικεντρώνονταν στις ανάγκες του διδάσκοντα και οι εκπαιδευόμενοι ήταν υποχρεωμένοι να προσαρμοστούν σε αυτές. Αντίθετα, οι σύγχρονες μορφές εξ αποστάσεως εκπαίδευσης επιχειρούν να φέρουν τον εκπαιδευόμενο στο κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας (Μπαλαούρας, 2002). Η ικανοποίηση των μαθητών άλλωστε, σύμφωνα με την παιδαγωγική έρευνα (Ματσαγγούρας, 2000), είναι ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες της αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας, αφού καθορίζει σε μεγάλο βαθμό το περιεχόμενο της μάθησης, τον τρόπο μάθησης και την συμπεριφορά των μαθητών. Εξαρτάται τόσο από υποκειμενικούς παράγοντες (ατομικά χαρακτηριστικά, βαθμός ενδιαφέροντος που παρουσιάζει για τον μαθητή το διδακτικό αντικείμενο ή το συμβάν) όσο και από παράγοντες της διδασκαλίας, όπως είναι η μεθοδολογική οργάνωση της διδασκαλίας, οι διδακτικές τεχνικές (παρώθηση, συμμετοχή, ενεργοποίηση των μαθητών κλπ), η επικοινωνία διδάσκοντα-μαθητών (ερωτήσεις-απαντήσεις, χρόνος μαθητικής συμμετοχής) και τέλος τα χαρακτηριστικά της τεχνολογίας. Η ποιοτική στάθμη της παρεχόμενης εκπαίδευσης από απόσταση βασίζεται απόλυτα στο σχεδιασμό και στην ποιότητα του εκπαιδευτικού υλικού, καθώς και στην αρτιότητα και ποιότητα της επικοινωνίας (με την ευρεία έννοια)

μεταξύ του σπουδαστή από τη μια μεριά και του καθηγητή του και του εκπαιδευτικού οργανισμού από την άλλη, που άλλωστε είναι οι κύριοι παράγοντες της παρούσας μορφωτικής σχέσης σ' αυτή την ιδιότυπη μορφή της εκπαίδευσης.

2.3 Στόχοι και πλεονεκτήματα της Τηλεκπαίδευσης

Η τηλεκπαίδευση μακροπρόθεσμα, θέτει ένα πολύ συγκεκριμένο στόχο: την ανάπτυξη και προώθηση κατάλληλων μεθόδων και τεχνικών, σχεδιασμένων έτσι ώστε να βελτιώσουν την ποιότητα, την αποτελεσματικότητα και την ευελιξία της εκπαίδευσης. Ο στόχος αυτός μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη βελτίωση και την ανάπτυξη υπηρεσιών εκπαίδευσης από απόσταση, με χρήση υπολογιστικών και δικτυακών τεχνολογιών.

Αναλυτικά οι στόχοι που θέτει η τηλεκπαίδευση είναι οι εξής:

- Ανάπτυξη περιβαλλόντων διδασκαλίας και μεθόδων, ικανών να ενσωματώσουν την τεχνολογία πληροφοριών σε διαφορετικά στάδια εκπαίδευσης.
- Βελτίωση του περιβάλλοντος, της ποιότητας και τεχνολογίας των εφαρμογών πολυμέσων του οργανισμού στο οποίο εφαρμόζονται αυτές οι νέες μέθοδοι.
- Ενθάρρυνση του κοινού στη χρήση των νέων τεχνολογιών και υπηρεσιών της εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης.
- Ανανέωση των παιδαγωγικών μεθόδων στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.
- Δημιουργία κινήτρων για τη διάχυση και ανταλλαγή πληροφοριών και εκπαιδευτικού υλικού μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ανά τον κόσμο.
- Αποτελεσματική μετάδοση και διανομή του εκπαιδευτικού υλικού στους εκπαιδευόμενους.
- Καθορισμός προτύπων και προδιαγραφών για εφαρμογή μεθόδων και ανάπτυξη περιεχομένου.

Η επικοινωνία μέσω υπολογιστών έχει πολλά πλεονεκτήματα. Μέσω του διαδικτύου μπορεί να έχει πρόσβαση σε πλούσιο πληροφοριακό υλικό (διεθνή πανεπιστήμια, βιβλιοθήκες κλπ). Ο εκπαιδευόμενος μπορεί να προσαρμόσει τα μαθήματά του και να δημιουργήσει ένα πρόγραμμα που να καλύπτει τις ανάγκες του.

Έτσι είναι εφικτή πλέον η δια βίου κατάρτιση αφού το μάθημα μπορεί να διαμορφωθεί σύμφωνα με τις προτιμήσεις και το χρόνο του μαθητή.

Χάρη στην τηλεκαίδευση δίνεται η δυνατότητα στο μαθητή να παρακολουθεί το μάθημα από παντού και όποτε θέλει. Το εκπαιδευτικό υλικό είναι πάντα και από παντού προσβάσιμο. Με τη βοήθεια της σύγχρονης τηλεκαίδευσης κερδίζεται πολύτιμος χρόνος και μειώνεται το κόστος από άσκοπες μετακινήσεις. Δίνεται η δυνατότητα σε περισσότερους να παρακολουθήσουν, εύκολα και χωρίς κόστος, διαλέξεις ειδικών και να υπάρχουν συνεργασίες μεταξύ πανεπιστημίων.

Ο εκπαιδευτής έχει τη δυνατότητα να εμπλουτίσει το μαθησιακό υλικό, να χρησιμοποιήσει καινούριες τεχνολογίες (πολυμέσα κλπ) που κάνουν το μάθημα πιο ενδιαφέρον και προσφέρουν περισσότερες δυνατότητες. Σε έρευνες που έχουν γίνει, έχει αποδειχθεί ότι οι μαθητές κατανοούν και αφομοιώνουν πολύ πιο εύκολα το μαθησιακό υλικό όταν αυτό τους δίνεται με παραστατικό τρόπο, κάτι το οποίο με τη χρήση των υπολογιστών και των προσφερόμενων τεχνολογιών είναι πλέον εφικτό για όλα τα μαθήματα. Το υλικό που παράγεται μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί και έτσι δίνεται η δυνατότητα στον εκπαιδευτή να ασχολείται μόνο με την ενημέρωση και τον εμπλουτισμό του υλικού και όχι με την εκ νέου δημιουργία του κάθε φορά που διδάσκεται το μάθημα.

2.4 Σύγκριση Ασύγχρονης και Σύγχρονης Τηλεκπαίδευσης

Η τηλεκαίδευση ως μέθοδος εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μπορεί να εφαρμοστεί με πολλούς τρόπους (σύγχρονη ή ασύγχρονη), με διαφορετική οργάνωση διδασκαλίας (ηλεκτρονική τάξη, εξατομικευμένη μάθηση, συνεργατική μάθηση), σε διαφορετικά επίπεδα και τύπους σπουδαστών (μαθητές, προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, επιμόρφωση, δια βίου εκπαίδευση), με διαφορετικές παιδαγωγικές και μαθησιακές κατευθύνσεις και στρατηγικές (Collis, 1996)

Η σύγχρονη τηλεκαίδευση μπορεί να προσφέρει στην εκπαιδευτική διαδικασία την αμεσότητα της επαφής του διδάσκοντα με τους εκπαιδευόμενους. Οι εκπαιδευόμενοι, αν και δεν βρίσκονται στον ίδιο τόπο με τον εκπαιδευτή, μπορούν να έχουν μαζί του φωνητική και οπτική επικοινωνία. Επιπλέον, το μαγνητοσκοπημένο υλικό μπορεί να αξιοποιηθεί και από άλλους εκπαιδευόμενους που δεν συμμετείχαν

απαραίτητα στην αρχική συνεδρία τηλεκπαίδευσης, με αποτέλεσμα να διευρύνεται το δυνητικό κοινό της εκπαιδευτικής διαδικασίας (Αντωνίου, 2003).

Η εκπαιδευτική αξία των συστημάτων σύγχρονης τηλεκπαίδευσης συνίσταται στην επίτευξη αμφίδρομης επικοινωνίας σε πραγματικό χρόνο μεταξύ των συμμετεχόντων στην διδακτική διαδικασία. Η οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων μέσω τηλεδιάσκεψης αποτελεί μια πολυδιάστατη και σύνθετη διαδικασία, η οποία επηρεάζεται από το σύνολο των βασικών διδακτικών /μαθησιακών παραμέτρων και από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τεχνολογικού περιβάλλοντος. Η διερεύνηση της εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας αυτών των προγραμμάτων απαιτεί μεγάλη ποικιλία δεικτών και μεταβλητών τεχνολογικής και παιδαγωγικής φύσεως, καθώς στη διαδικασία της μάθησης εμπλέκονται παράγοντες, όπως είναι τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευομένων, η φύση του διδακτικού αντικειμένου, οι διδακτικοί στόχοι, το προσωπικό (εκπαιδευτικό, βοηθητικό, τεχνικό), η μεθοδολογία της διδασκαλίας (διάλεξη /διδασκαλία/ ομαδοσυνεργατική εργασία), ο αριθμός των αιθουσών, ο τεχνολογικός εξοπλισμός των αιθουσών (ποιότητα εικόνας, ήχου, ταχύτητες μετάδοσης) (Πανέτσος, 2006-<http://www.etpe.gr/extras/download.php?type=proceed&id=1224>).

Η παράδοση μαθήματος από απόσταση είναι η λιγότερο αποτελεσματική χρήση των εργαλείων της σύγχρονης τηλεκπαίδευσης. Η κύρια χρήση τους θα πρέπει να εστιάζεται στην διάδραση των εμπλεκόμενων μερών με κάποιον ειδικό που δεν μπορεί να έχει φυσική παρουσία (Milligan, 2000).

Η εμπειρία από την αξιοποίηση των εφαρμογών των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνιών έχει δείξει ότι η απλή μετάδοση οπτικοακουστικών πληροφοριών και η επίτευξη άμεσης διαπροσωπικής επικοινωνίας δεν συνεπάγεται την αποτελεσματική επίτευξη των γνωστικών στόχων. Η επίτευξη των στόχων επιτυγχάνεται εάν μαζί με τα ανωτέρω χρησιμοποιηθούν κατάλληλες διδακτικές και μαθησιακές δραστηριότητες που δίνουν τη δυνατότητα στον εκπαιδευόμενο να συμμετέχει με ενεργητικό τρόπο σε όλες τις φάσεις της μαθησιακής διαδικασίας. Η ουσιαστική αξιοποίηση των εφαρμογών αυτών ακολουθεί τις αρχές των σύγχρονων εποικοδομητικών θεωρήσεων για τη μάθηση, οι οποίες δίνουν έμφαση στον κατάλληλο συντονισμό των μαθησιακών δραστηριοτήτων, στον ενεργητικό και

κατασκευαστικό χαρακτήρα της γνώσης, στην επικοινωνία, στην αλληλεπίδραση και στη δημιουργική εμπλοκή των σπουδαστών στην εκπαιδευτική διαδικασία (Πανέτσος, 2006· <http://www.etpe.gr/extras/download.php?type=proceed&id=1224>).

Σε αυτό το σημείο, η Ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση μπορεί να προσφέρει πολλά θετικά στοιχεία, εμπλουτίζοντας το πρωτογενές υλικό (την μαγνητοσκοπημένη διάλεξη) με επιπλέον παραπομπές για ενημέρωση, βιβλιογραφία, δυνατότητες για σχολιασμό και συζήτηση που δεν υπάρχει χρόνος να γίνουν με σύγχρονο τρόπο. Η ενσωμάτωση του μαγνητοσκοπημένου υλικού με όλο το υποστηρικτικό υλικό, σχηματίζει έτσι ένα πλήρες σύνολο εκπαιδευτικού υλικού, που παρέχει στους εκπαιδευόμενους γνώσεις με πολλά διαφορετικά μέσα προσεγγίζοντας αποτελεσματικότερα τις αρχές των σύγχρονων εποικοδομητικών θεωρήσεων για τη μάθηση. Επιπλέον, οι σημερινές εκπαιδευτικές διαδικασίες, όλο και περισσότερο απαιτούν την διαρκή αλληλεπίδραση εκπαιδευτή και εκπαιδευομένων, και την παρακολούθηση της προόδου των δεύτερων μέσω εργασιών, ερωτήσεων και συζητήσεων. Αυτές οι ενέργειες προφανώς δεν μπορούν να ενταχθούν άμεσα σε μια Σύγχρονη συνεδρία, καθώς εκεί προτεραιότητα έχει η διεξαγωγή της διάλεξης, και η μερική αλληλεπίδραση των δύο μερών. Στην Ασύγχρονη όμως τηλεεκπαίδευση δεν υπάρχει αυτός ο περιορισμός, και έτσι μια Σύγχρονη συνεδρία, μπορεί να έχει την συνέχισή της με ασύγχρονο τρόπο, μέσα από ένα περιβάλλον εκπαίδευσης στο οποίο έχουν πρόσβαση και ο διδάσκων και οι εκπαιδευόμενοι. Αυτό το ασύγχρονο περιβάλλον θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- Πρόσθετο υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό
- Ομάδες συζητήσεων στο πρότυπο των Internet Newsgroups
- Επικοινωνία με ηλεκτρονική αλληλογραφία
- Εφαρμογές αξιολόγησης και αυτό-αξιολόγησης των εκπαιδευομένων
- Ομάδες Χρηστών (ανοικτές ή κλειστές) που απαρτίζονται από εκπαιδευόμενους και καθηγητές.
- Σύνδεσμοι από το Διαδίκτυο που αφορούν το μάθημα.
- Εργασίες Φοιτητών είναι η περιοχή όπου οι εκπαιδευόμενοι «τοποθετούν» τις εργασίες τους.

Ωστόσο η Ασύγχρονη τηλεκαίδευση στερείται της αμεσότητας που προαναφέρθηκε, γι' αυτό μέσω της ενσωμάτωσης μαγνητοσκοπημένων Σύγχρονων στιγμιότυπων μπορεί να εμπλουτισθεί και να αποδώσει καλύτερα όποιο αντικείμενο πραγματεύεται.

Πολλές έρευνες έχουν καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Σύγχρονη και η Ασύγχρονη τηλεκαίδευση δεν λειτουργούν ως ανταγωνιστικές έννοιες, αλλά μπορούν και πολλές φορές επιβάλλεται, να συμπληρώσουν η μία την άλλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ E-CLASS

3.1 Εισαγωγή

Η πιο διαδεδομένη εκπαίδευση από απόσταση είναι αυτή που γίνεται με τη μέθοδο της ασύγχρονης επικοινωνίας. Ένα τέτοιο σύστημα εκπαίδευσης είναι και το E-Class. Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική πλατφόρμα είναι μία από τις πιο διαδεδομένες εφαρμογές ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης από τις πολλές που χρησιμοποιούνται στη χώρα μας.

Το E-Class αποτελεί τη εξελληνοποίηση της πλατφόρμας Claroline. Η πλατφόρμα Claroline παρέχει πολλές δυνατότητες ως προς τις λειτουργικές απαιτήσεις. Κρίνεται εύχρηστη και φιλική για τον τελικό χρήστη και τον καθηγητή. Διαθέτει εγγενή υποδομή και υποστήριξη πολυγλωσσικών ιστοσελίδων. Παρέχεται ικανοποιητική τεκμηρίωση του κώδικα, ώστε να είναι εφικτή η προσαρμογή και επέκταση της πλατφόρμας σύμφωνα με τις ανάγκες των ελληνικών Ακαδημαϊκών Ιδρυμάτων.

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα E-Class υποστηρίζει υπηρεσίες Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης στην Ακαδημαϊκή κοινότητα του Πανελληνίου Δικτύου GUnet. Η πλατφόρμα GUNET eclass αποτελεί ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων. Έχει σχεδιαστεί με προσανατολισμό την ενίσχυση της συμβατικής διδασκαλίας αξιοποιώντας την ήδη σε υψηλό βαθμό αφομοιωμένη στο χώρο της εκπαίδευσης πληροφορική τεχνολογία. Βασίζεται στη φιλοσοφία του λογισμικού ανοιχτού κώδικα με βασικούς άξονες στο σχεδιασμό της την ευκολία χρήσης (χωρίς την απαίτηση τεχνικών γνώσεων), τη προσαρμοστικότητα στις απαιτήσεις καθώς και την ευκολία αναβάθμισης και επέκτασης.

Η συγκεκριμένη πλατφόρμα επιτρέπει στο διαχειριστή του μαθήματος να οργανώσει το εκπαιδευτικό του υλικό και να το παρουσιάσει σε διάφορες μορφές μέσω του διαδικτύου. Οι μαθητές από την πλευρά τους μπορούν να έχουν απομακρυσμένη πρόσβαση στο ψηφιακό υλικό, να αναρτούν εργασίες και κοινόχρηστα έγγραφα, να συμμετέχουν σε συνομιλίες και σε συζητήσεις (Γεωργούλη,

Κοίλιας, Καντζάβελου & Ζαχαρίου, 2006· http://e-jst.teiath.gr/issue_3_2006/georgouli_3.pdf).

Η πρόσβαση στην υπηρεσία γίνεται με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (web browser) χωρίς την απαίτηση εξειδικευμένων τεχνικών γνώσεων. Επιτρέπει στον εκπαιδευτή την ηλεκτρονική οργάνωση, αποθήκευση και παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού και παρέχει στον εκπαιδευόμενο ένα εναλλακτικό κανάλι εξατομικευμένης μάθησης ανεξάρτητο από χωροχρονικές δεσμεύσεις. Η παροχή υποδομών εκπαίδευσης και κατάρτισης ανεξάρτητα από τους περιοριστικούς παράγοντες του χώρου και του χρόνου της κλασσικής διδασκαλίας, προσφέρει στον εκπαιδευόμενο τη δυνατότητα να καθορίζει μόνος του το πρόγραμμα εκπαίδευσής του. Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου η πλατφόρμα υποστηρίζει την ηλεκτρονική οργάνωση, αποθήκευση και παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού, που προσφέρεται σήμερα στους εκπαιδευόμενους με παραδοσιακά μέσα (βιβλία, σημειώσεις, κλπ.), σε ψηφιακή μορφή άμεσα προσβάσιμη από το διαδίκτυο Internet (Ομάδα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης GUnet, 2003).

3.2 Βασικά στοιχεία του E-Class

Τα βασικά στοιχεία που συνθέτουν τη λειτουργία της πλατφόρμας «e-Class» είναι τα εξής:

- οι διακριτοί ρόλοι των χρηστών
- οι διακριτές κατηγορίες των μαθημάτων
- η δομημένη παρουσίαση του μαθήματος
- η ευκολία χρήσης & δημιουργίας μαθήματος
- η ευκολία στη διαχείριση

Οι ρόλοι των χρηστών που υποστηρίζει η πλατφόρμα είναι τρεις: ο καθηγητής, ο χρήστης-εκπαιδευόμενος και ο διαχειριστής. Ο κεντρικός ρόλος είναι αυτός του καθηγητή ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη δημιουργία και διαχείριση των ηλεκτρονικών μαθημάτων. Ο λογαριασμός του «καθηγητή» δημιουργείται από τους διαχειριστές της πλατφόρμας, κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου και τα στοιχεία του λογαριασμού του αποστέλλονται αυτόματα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ο

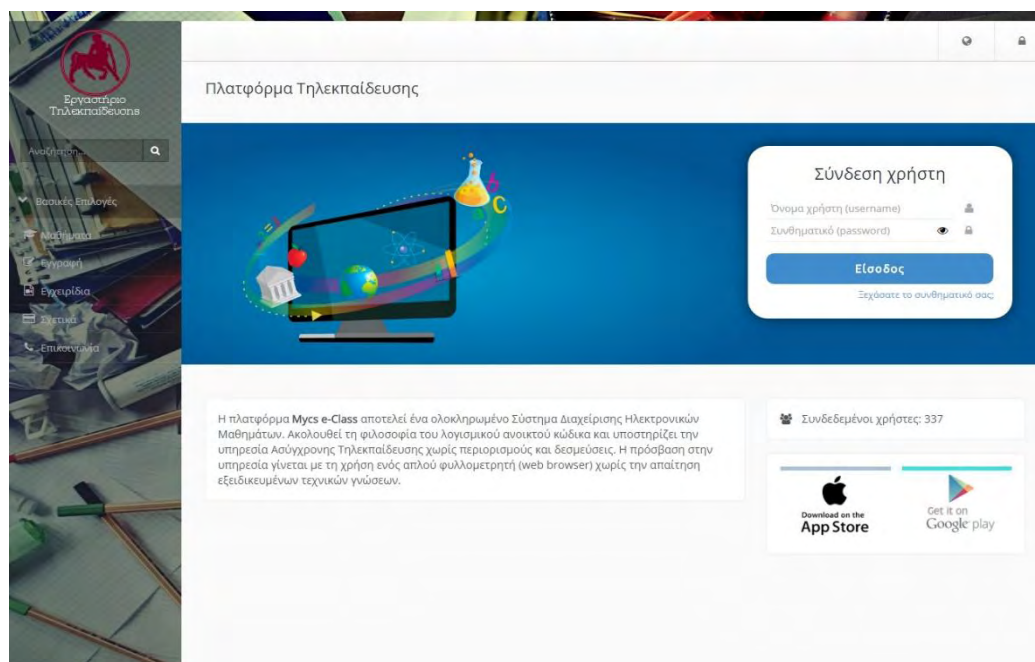
καθηγητής μπορεί να δημιουργήσει όσα μαθήματα επιθυμεί, να εγγράψει/διαγράψει χρήστες-εκπαιδευόμενους σε/από αυτά, να εισάγει το ψηφιακό υλικό του μαθήματος (κείμενα, εικόνες, παρουσιάσεις, video, κλπ.), να δημιουργήσει ομάδες συζητήσεων, εργασίες για τους μαθητές καθώς και ασκήσεις αυτοαξιολόγησης. Ο χρήστης-εκπαιδευόμενος μπορεί να εγγραφεί σε όσα μαθήματα του επιτρέπεται, να μελετήσει το ψηφιακό υλικό, να συμμετάσχει σε ομάδες συζητήσεων καθώς και σε ασκήσεις αυτοαξιολόγησης. Ο λογαριασμός του χρήστη δημιουργείται αυτόματα με την εγγραφή του χωρίς την ανάγκη μεσολάβησης του διαχειριστή. Τέλος, ο διαχειριστής είναι αυτός που έχει την εποπτεία όλης της πλατφόρμας, δημιουργεί τους λογαριασμούς των καθηγητών, παρακολουθεί και διαχειρίζεται τη μηχανή που φιλοξενεί την πλατφόρμα, παρακολουθεί και διαχειρίζεται τη βάση δεδομένων, διαχειρίζεται τα μαθήματα όλων των καθηγητών, διαχειρίζεται τους λογαριασμούς όλων των χρηστών και ανανεώνει τα μαθήματα

Οι κατηγορίες μαθημάτων που υποστηρίζει η πλατφόρμα είναι: ανοικτά μαθήματα, ανοικτά σε εγγραφή μαθήματα, κλειστά μαθήματα και τέλος ανενεργά μαθήματα. Η κατηγορία – κατάσταση στην οποία θα ανήκει ένα μάθημα καθορίζεται από τον καθηγητή κατά τη δημιουργία του μαθήματος. Ανοικτά μαθήματα θεωρούνται τα μαθήματα στα οποία μπορεί να έχει πρόσβαση ένας χρήστης ακόμα κι αν δεν έχει λογαριασμό στην πλατφόρμα. Τα μαθήματα αυτά παρουσιάζονται στην πρώτη σελίδα. Μάλιστα η κατηγορία αυτή είναι η εξ' ορισμού κατάσταση κατά τη δημιουργία νέου μαθήματος. Ανοικτά σε εγγραφή θεωρούνται τα μαθήματα στα οποία μπορεί να έχει πρόσβαση ένας χρήστης μόνο αν έχει λογαριασμό στην πλατφόρμα και εγγραφεί σε αυτά. Κλειστά μαθήματα θεωρούνται τα μαθήματα στα οποία δεν μπορεί να εγγραφεί ένας χρήστης ακόμα κι αν έχει λογαριασμό στην πλατφόρμα. Πρόσβαση στα μαθήματα αυτά έχουν όσοι χρήστες εγγράφηκαν όταν το μάθημα ήταν σε άλλη κατάσταση (ανοικτό, ανοικτό σε εγγραφή) ή εγγράφηκαν από τον ίδιο τον καθηγητή. Στην κατηγορία αυτή περιέρχονται τα μαθήματα που ήταν ανοικτά σε εγγραφή και παρήλθε ο χρόνος εγγραφής. Τέλος, ανενεργά μαθήματα είναι τα μαθήματα στα οποία έχει πρόσβαση μόνο ο υπεύθυνος εκπαιδευτής και δεν είναι ορατά στον κατάλογο μαθημάτων (Ομάδα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης GUnet, 2003).

3.3 Εργαλεία που παρέχει το E-Class στον διδάσκοντα

3.3.1 Είσοδος στο σύστημα

Κατά την πρώτη σύνδεση του εκπαιδευτή στην πλατφόρμα τηλεκατάρτισης απαιτείται η διαπίστωση των στοιχείων του με τη χρήση των επιλεγμένων από αυτόν ψευδώνυμου (username) και κωδικού ασφαλείας (password). Το σύστημα επιτρέπει στον διδάσκοντα να διαχειριστεί την σελίδα των μαθημάτων του μόνο μετά την επιτυχημένη διασταύρωση των στοιχείων του.

Εικόνα: 3.1 - Είσοδος στο σύστημα

Μετά την επιτυχημένη σύνδεση στην προσωπική σελίδα των μαθημάτων του εκπαιδευτή, παρέχεται πλήθος επιλογών για την οργάνωση και διαμόρφωση της σελίδας με βάση τις απαιτήσεις του εκάστοτε μαθήματος και την αισθητική του χρήστη.

Αρχικά, το σύστημα στέλνει μήνυμα στην email διεύθυνση που δήλωσε ο εκπαιδευτής στη φόρμα εγγραφής. Μόλις παραλάβει το μήνυμα, θα πρέπει να επιβεβαιώσει την email διεύθυνση του, ακολουθώντας το σύνδεσμο που θα βρει στο σώμα του μηνύματος.

Στη συνέχεια, ο διαχειριστής της πλατφόρμας θα διεκπεραιώσει την αίτηση του και θα αποσταλεί μήνυμα επιβεβαίωσης (email) της εγγραφής, στο οποίο θα αναφέρεται το Όνομα Χρήστη (username) και το Συνθηματικό (password) για την πρόσβαση στο σύστημα.

Αν από τα στοιχεία που έχουν δηλωθεί δεν προσδιορίζεται με σαφήνεια η ταυτότητα του χρήστη και ο λόγος για τον οποίο αιτείται εγγραφή ως εκπαιδευτής, τότε ο διαχειριστής θα επικοινωνήσει μαζί του στο email ή το τηλέφωνο που δήλωσε προκειμένου να λάβει τις απαραίτητες διευκρινίσεις και στη συνέχεια να προβεί στη δημιουργία του λογαριασμού του.

3.3.2 Σύνδεση Χρήστη

Αφού λοιπόν ο χρήστης αποκτήσει λογαριασμό με δικαιώματα Εκπαιδευτή στην πλατφόρμα, θα πρέπει κάθε φορά που επισκέπτεται την πλατφόρμα να πληκτρολογεί στην αρχική σελίδα το Όνομα Χρήστη (username) και το προσωπικό Συνθηματικό (password). Σε περίπτωση όμως που ο χρήστης έχει ξεχάσει το συνθηματικό του (password) υπάρχει η δυνατότητα να το ανακτήσει απλά επιλέγοντας «Ξεχάσατε το συνθηματικό σας» και ακολουθώντας τις οδηγίες. Οι οδηγίες αυτές θα σταλούν ηλεκτρονικά στην διεύθυνση email που έχει δηλώσει.

Μετά την επιτυχημένη σύνδεση στην προσωπική σελίδα των μαθημάτων του εκπαιδευτή, παρέχεται πλήθος επιλογών για την οργάνωση και διαμόρφωση της σελίδας με βάση τις απαιτήσεις του εκάστοτε μαθήματος και την αισθητική του χρήστη.

Στην αριστερή στήλη, υπάρχει μια σειρά από επιλογές που αφορούν τη δημιουργία μαθήματος, την εγγραφή σε μάθημα, τη διαμόρφωση του προφίλ, το προσωπικό ημερολόγιο μαθημάτων, τις ανακοινώσεις κλπ. Στην δεξιά στήλη, ο χρήστης θα βρει μια λίστα με τα μαθήματα που υποστηρίζει ως εκπαιδευτής καθώς και τα μαθήματα που παρακολουθεί εφόσον βέβαια έχει εγγραφεί σε κάποια από αυτά. Στα μαθήματα που υποστηρίζει υπάρχει δεξιά η επιλογή «Διαχείριση» ώστε να ελέγχει εύκολα τις ρυθμίσεις, ενώ στα μαθήματα που παρακολουθεί έχοντας κάνει εγγραφή υπάρχει δεξιά η επιλογή «Απεγγραφή» ώστε να το διαγράψει από τη λίστα.

Τέλος, κάνοντας κλικ στον τίτλο ενός μαθήματος από τη λίστα μαθημάτων εισέρχεται στο ηλεκτρονικό μάθημα με δικαιώματα Εκπαιδευτή.

3.3.3 Δημιουργία μαθήματος

Η Δημιουργία Μαθήματος είναι η πιο σημαντική ενέργεια του χρήστη – Εκπαιδευτή στην πλατφόρμα. Ειδικότερα, για να δημιουργήσει ένα νέο μάθημα επιλέγει «Δημιουργία Μαθήματος» στην αριστερή στήλη στο προσωπικό του χαρτοφυλάκιο, και συμπληρώνει τα στοιχεία του νέου μαθήματος. Ο εκπαιδευτής μπορεί να δημιουργήσει όσα μαθήματα επιθυμεί, καθώς δεν υπάρχει περιορισμός. Στη συγκεκριμένη εργασία επιλέχθηκε η δημιουργία του μαθήματος «Ιστορία Νεότερης Ελλάδας | Διαδραστική και βιωματική προσέγγιση».

3.3.4 Προσωπικά στατιστικά χρήσης

Επιλέγοντας «Προσωπικά στατιστικά χρήσης» στο αριστερό μενού, ο χρήστης μπορεί να δει στατιστικά που αφορούν τον ίδιο. Συγκεκριμένα, βλέπει τον αριθμό των επισκέψεων που έχει κάνει στην πλατφόρμα, μαζί με ένα διάγραμμα που περιλαμβάνει τα ποσοστά των προτιμήσεων του στα μαθήματα. Παράλληλα εμφανίζεται η χρονική διάρκεια συμμετοχής του ανά μάθημα και ακολουθεί ένας πίνακας που δείχνει τις τελευταίες εισόδους του στην πλατφόρμα.

3.3.5 Το Ημερολόγιο μου

Επιλέγοντας «Το Ημερολόγιο μου» στην αριστερή στήλη στο προσωπικό χαρτοφυλάκιο, υπάρχει ένα ημερολόγιο με τα γεγονότα που έχουν συμπεριληφθεί στην ατζέντα όλων των μαθημάτων στα οποία είναι ο χρήστης εγγεγραμμένος ή υποστηρίζει ως εκπαιδευτής. Με το τρόπο αυτό μπορεί να οργανώσει καλύτερα το πρόγραμμά του (εβδομαδιαίο / μηνιαίο) στην πλατφόρμα.

3.3.6 Το Ιστολόγιο μου

Το υποσύστημα «Ιστολόγιο μου» επιτρέπει την δημιουργία μιας λίστας καταχωρήσεων για διάφορα ζητήματα τα οποία άπτονται των μαθημάτων της πλατφόρμας. Οι καταχωρήσεις μπορεί να είναι οτιδήποτε αφορά και σχετίζεται με τα μαθήματα. Το προσωπικό ιστολόγιο είναι προσβάσιμο μέσα από προφίλ πατώντας στην επιλογή «Προσωπικό ιστολόγιο».

Οι εγγεγραμμένοι χρήστες της πλατφόρμας μπορούν να σχολιάσουν μια ανάρτηση στο προσωπικό Ιστολόγιο απλά πατώντας στο σύνδεσμο σχόλια, καθώς επίσης και να αξιολογήσουν θετικά η αρνητικά μια ανάρτηση.

3.3.7 Αναζήτηση

Κάνοντας κλικ στον σύνδεσμο «Σύνθετη αναζήτηση» πάνω αριστερά, ο χρήστης εκτελεί μια αναζήτηση στα μαθήματα της πλατφόρμας με βάση τον τίτλο του μαθήματος, τυχόν λέξεις κλειδιά, τον εκπαιδευτή ή τον κωδικό του μαθήματος. Η αναζήτηση βέβαια θα γίνει μόνο στα μαθήματα στα οποία επιτρέπεται η πρόσβαση (δηλαδή στα «ανοικτά» ή «ανοικτά με εγγραφή»). Επιπλέον υπαάρχει και η δυνατότητα μιας απλής αναζήτησης πληκτρολογώντας το κείμενο που επιθυμεί και κάνοντας κλικ στο «OK».

3.3.8 Έξοδος

Τέλος, αφού ολοκληρωθεί η διαχείριση ή η παρακολούθηση των ηλεκτρονικών μαθημάτων μπορεί πλέον ο χρήστης να αποσυνδεθεί από την πλατφόρμα Open eClass, κάνοντας κλικ στην επιλογή «Έξοδος» η οποία βρίσκεται στο πάνω δεξιά μέρος της οθόνη σας. Με αυτό τον τρόπο ενημερώνει την πλατφόρμα για το τέλος της συνόδου κι έτσι αποφεύγεται η χρήση της πλατφόρμας από κάποιον άλλο χρήστη με τα δικά του στοιχεία. Η ενέργεια αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ασφάλεια των ηλεκτρονικών του μαθημάτων όταν χρησιμοποιεί κοινόχρηστους υπολογιστές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ

4.1 Οργάνωση Ηλεκτρονικού Μαθήματος

Αφού ο χρήστης έχει δημιουργήσει το Ηλεκτρονικό Μάθημα, μπορεί να εισέρχεται κάθε φορά στο περιβάλλον του μαθήματος με δικαιώματα εκπαιδευτή, κάνοντας κλικ στον τίτλο του από τη «λίστα μαθημάτων που υποστηρίζω ως εκπαιδευτής» στο προσωπικό του χαρτοφυλάκιο.

Στην κορυφή της οθόνης υπάρχει ο χώρος ταυτότητας του ηλεκτρονικού μαθήματος όπου αναφέρονται βασικές πληροφορίες (τίτλος, κωδικός, υπεύθυνος εκπαιδευτής, τμήμα, κλπ). Ακριβώς από κάτω υπάρχει η περιγραφή του μαθήματος και κάποια συμπληρωματικά στοιχεία. Στο αριστερό μενού υπάρχουν τα δεκαπέντε (15) υποσυστήματα (εργαλεία μαθήματος) και τα τέσσερα (4) εργαλεία διαχείρισης μαθήματος. Ο υπεύθυνος εκπαιδευτής μπορεί να τα ενεργοποιεί και να τα απενεργοποιεί ανάλογα με τη δομή και το εκπαιδευτικό υλικό που διαθέτει.

Στην επιλογή «περιγραφή του μαθήματος» ο διδάσκοντας έχει τη δυνατότητα να παρουσιάσει το μάθημα που διδάσκει. Μπορεί να δώσει περιληπτικά τη θεματική περιοχή στην οποία κινείται, να δώσει τα κεφάλαια της ύλης που θα καλυφθούν, τις ενότητες διδασκαλίας και μια γενικότερη περιγραφή του τρόπου διδασκαλίας (διαλέξεις, εργαστήρια και φροντιστήρια).

4.1.1 Θεματικές Ενότητες

Η πλατφόρμα e-γνώση παρέχει τη δυνατότητα οργάνωσης ενός ηλεκτρονικού μαθήματος με τη μορφή Θεματικών Ενοτήτων. Ουσιαστικά, πρόκειται για μια ευέλικτη ομαδοποίηση του εκπαιδευτικού περιεχομένου που έχει αναρτηθεί σε συγκεκριμένο μάθημα, με σκοπό την επίτευξη του εκπαιδευτικού στόχου του μαθήματος.

4.1.2 Επικοινωνία με τους Εκπαιδευόμενους

Στην αρχική σελίδα του μαθήματος όπου παρουσιάζονται οι βασικές πληροφορίες για την ταυτότητα του, υπάρχει η δυνατότητα επικοινωνίας με τον

υπεύθυνο εκπαιδευτή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (προϋποθέτει οι εκπαιδευόμενοι, να έχουν ορίσει διεύθυνση email στο προφίλ τους).

4.1.3 Χρήση του Ενσωματωμένου Κειμενογράφου

Για τη μορφοποίηση των κειμένων που εισάγονται στην πλατφόρμα χρησιμοποιείται η μπάρα εργαλείων του ενσωματωμένου κειμενογράφου. Ειδικότερα, οι δυνατότητες που προσφέρονται στον διδάσκοντα είναι οι εξής:

- επιλέγει τη γραμματοσειρά, το μέγεθος, χρώμα των γραμμάτων και το χρώμα του φόντου για το κείμενο που θα πληκτρολογήσει.
- επιλέγει τα γράμματα να εμφανίζονται έντονα, πλάγια ή υπογραμμισμένα.
- ορίζει τη στοίχιση του κειμένου και επιλέγει αν το κείμενο θα εμφανίζεται σε ταξινομημένο ή μη ταξινομημένο κατάλογο.
- μπορεί να εισάγει ένα σύνδεσμο ή μια εικόνα στο κείμενό.
- μπορεί να χρησιμοποιήσει κώδικα σε HTML.

4.2 Ανακοινώσεις

Η επιλογή αυτή είναι ενεργοποιημένη αυτομάτως και αποτελεί μια από τις βασικές λειτουργίες του e-class καθώς επιτρέπει την επικοινωνία του διδάσκοντα με τους φοιτητές και την ενημέρωσή τους για διάφορα ζητήματα (π.χ. Αλλαγή ημερομηνίας μαθήματος, διανομή βιβλίων, ανάρτηση βαθμολογιών κ.ο.κ.).

4.3 Έγγραφα

Τα Έγγραφα αποτελούν το χώρο όπου αποθηκεύεται, οργανώνεται και παρουσιάζεται το εκπαιδευτικό υλικό του μαθήματος. Ειδικότερα, το υποσύστημα αυτό παρέχει έναν εύχρηστο μηχανισμό για τη διαχείριση, την οργάνωση και την ομαδοποίηση των εκπαιδευτικών αρχείων (κείμενα, παρουσιάσεις, εικόνες, διαγράμματα, κλπ) μέσα από ένα σύστημα καταλόγων και υποκαταλόγων.

Στο σύστημα επιτρέπεται να ανεβάζουν έγγραφα μόνον οι εκπαιδευτές και οι διαχειριστές του συστήματος. Όλοι οι χρήστες έχουν τη δυνατότητα να κατεβάζουν ορατά έγγραφα (είναι όλα τα έγγραφα που εμφανίζονται στην οθόνη τους). Κάθε γραμμή του πίνακα εγγράφων περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία και πληροφορίες για κάθε έγγραφο: εικονίδιο που δείχνει τον τύπο του εγγράφου (αντιστοιχεί

σε MIME type του αρχείου), τον τίτλο του ονόματος του αρχείου, εικονίδιο κλειδιού για να προειδοποιήσει τον χρήστη ότι το έγγραφο προστατεύεται από νόμους πνευματικής ιδιοκτησίας, σχόλια για το έγγραφο μέσα σε παρενθέσεις, το μέγεθος του εγγράφου, την ημερομηνία ανεβάσματος του εγγράφου, τις διαθέσιμες ενέργειες.

4.4 Εργασίες

Το υποσύστημα Εργασίες είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο μιας και επιτρέπει την ηλεκτρονική διαχείριση, υποβολή και βαθμολόγηση των εργασιών του μαθήματος. Ειδικότερα, παρέχει τη δυνατότητα να τοποθετηθούν οι εκφωνήσεις των εργασιών, ο τύπος τους και η ημερομηνία υποβολής. Στη συνέχεια επιτρέπει στους εγγεγραμμένους εκπαιδευόμενους να ανεβάσουν ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα τις εργασίες ή να τις υποβάλουν σε πραγματικό χρόνο (Online κείμενο) μέχρι την ημερομηνία υποβολής και στη συνέχεια αφού ο εκπαιδευτής τις βαθμολογήσει να δουν το βαθμό τους.

4.5 Ηλεκτρονικό Βιβλίο

Πρόκειται για ένα υποσύστημα παρουσίασης ηλεκτρονικών βιβλίων προσβάσιμων με τη χρήση ενός απλού φυλλομετρητή (web browser). Ειδικότερα, τα ηλεκτρονικά βιβλία που αναρτώνται στην πλατφόρμα είναι αρχεία τύπου html, τα οποία είναι προσπελάσιμα από κάθε κοινή ηλεκτρονική συσκευή που έχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

Το περιβάλλον πλοήγησης του ηλεκτρονικού βιβλίου είναι απλό στη χρήση του, χωρίς να θυσιάζονται βασικές λειτουργικές προδιαγραφές. Όλες οι λειτουργίες του βιβλίου είναι προσπελάσιμες μέσω εύχρηστων εργαλείων (buttons, drop down lists) που βρίσκονται σε ευδιάκριτα σημεία πάνω στην οθόνη, έτσι ώστε η πλοήγηση του εκπαιδευόμενου μέσα στο ηλεκτρονικό βιβλίο να πραγματοποιείται με εύκολο και φιλικό τρόπο.

4.6 Ιστολόγιο

Το ιστολόγιο του μαθήματος επιτρέπει τη δημοσίευση αναρτήσεων που αφορούν το μάθημα. Διαχειριστής του ιστολογίου θεωρείται ο καθηγητής, ο οποίος μπορεί να ρυθμίσει αν οι μαθητές θα έχουν δικαίωμα δημοσίευσης αναρτήσεων,

καθώς και υποβολής σχολίων και αξιολογήσεων για τις αναρτήσεις. Οι χρήστες που έχουν δικαίωμα σύνταξης αναρτήσεων, μπορούν να δημοσιεύσουν μια ανάρτηση στο ιστολόγιο ενός μαθήματος χρησιμοποιώντας έναν rich text editor.

Οι αναρτήσεις εμφανίζονται περικομμένες σε χρονολογική σειρά, από την πιο πρόσφατη στην πιο παλιά. Κάνοντας κλικ στον τίτλο μιας ανάρτησης, ο χρήστης μπορεί να μεταφερθεί στη σελίδα προβολής της πλήρους ανάρτησης. Στα δεξιά υπάρχει η λίστα των πιο δημοφιλών αναρτήσεων και το χρονολογικό δέντρο με το ιστορικό των αναρτήσεων.

Κάτω από κάθε ανάρτηση υπάρχει ένας σύνδεσμος προς το εργαλείο του σχολιασμού (εφόσον ο καθηγητής το έχει ενεργοποιήσει για το ιστολόγιο του κάθε μαθήματος) που συνοδεύεται από το πλήθος των σχολίων που έχουν υποβληθεί σε παρένθεση. Κάνοντας κλικ στο σύνδεσμο εμφανίζονται τα σχόλια, καθώς και η φόρμα υποβολής νέου σχολίου.

4.7 Κουβεντούλα

Το υποσύστημα «Κουβεντούλα» παρέχει την δυνατότητα ανταλλαγής μηνυμάτων με την μορφή chat. Για να ξεκινήσει μια συνομιλία, απλά ο χρήστης εισάγει το κείμενο που επιθυμεί και πατάει το πλήκτρο αποστολή. Οι δυνατότητες που παρέχονται από το συγκεκριμένο υποσύστημα είναι η αποθήκευση και το «καθάρισμα» μιας συνομιλίας.

4.8 Μηνύματα

Πρόκειται για ένα εργαλείο ανταλλαγής μηνυμάτων μεταξύ Εκπαιδευτών κι Εκπαιδευομένων. Στα μηνύματα επισυνάπτονται όλοι οι δημοφιλείς τύποι αρχείων κειμένου, εικόνων ή παρουσιάσεων. Για να σταλθεί ένα μήνυμα επιλέγεται ο σύνδεσμος «Νέο μήνυμα».

Στη φόρμα που εμφανίζεται ο χρήστης πληκτρολογεί (προαιρετικά) ένα τίτλο για το μήνυμά (στο πεδίο «Τίτλος») και συντάσσει το μήνυμά του (στο πεδίο «Μήνυμα»). Αν θέλει να επισυνάψει κάποιο αρχείο, χρησιμοποιεί το πλήκτρο «Browse» στο πεδίο «Όνομα αρχείου».

Στη συνέχεια, επιλέγει από τον κατάλογο των χρηστών τον παραλήπτη του αρχείου και κάνει κλικ στο πλήκτρο «Αποστολή». Αν θέλει το αρχείο να σταλεί σε περισσότερους χρήστες, επιλέγει τους επιθυμητούς παραλήπτες κάνοντας κλικ με το ποντίκι στο όνομά του καθενός κρατώντας πατημένο το πλήκτρο CTRL (Control).

Το υποσύστημα περιλαμβάνει δύο καταλόγους Μηνυμάτων, έναν για τα Εισερχόμενα και έναν για τα Εξερχόμενα.

- Εισερχόμενα: εμφανίζονται τα μηνύματα που έχει παραλάβει από τους εκπαιδευόμενους καθώς και κάποιες επιπλέον πληροφορίες που αφορούν το όνομα του χρήστη και την ημερομηνία που το παραλάβατε.
- Εξερχόμενα: εμφανίζονται τα μηνύματα που έχει στείλει στους εκπαιδευόμενους με τις αντίστοιχες πληροφορίες.

Επιπλέον, στον διαχειριστή του μαθήματος εμφανίζεται και ένας τρίτος κατάλογος με όνομα Λοιπές Αποστολές. Εκεί βλέπει το σύνολο των μηνυμάτων που έχουν ανταλλάξει μεταξύ τους οι εκπαιδευόμενοι στα πλαίσια του μαθήματος (ακόμη κι όσα δεν είχαν αποδέκτη ή αποστολέα τον εκπαιδευτή).

4.9 Πληροφορίες μαθήματος

Αν ο υπεύθυνος εκπαιδευτής συμπληρώνει την περιγραφή του μαθήματος, τότε στο υποσύστημα αυτό βρίσκονται χρήσιμες πληροφορίες που αφορούν την ταυτότητα το μαθήματος, τους στόχους και το εκπαιδευτικό περιεχόμενο, τον τρόπο αξιολόγησης και εξέτασης, το υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό και τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο ο υπεύθυνος εκπαιδευτής κρίνει σημαντικό.

4.10 Πολυμέσα

Πρόκειται για ένα υποσύστημα διάθεσης οπτικοακουστικού εκπαιδευτικού υλικού. Υπάρχουν αρχεία βίντεο και σύνδεσμοι σε εξωτερικά αρχεία βίντεο που βρίσκονται αποθηκευμένα σε ένα Video On Demand (VOD) Server.

Στο υποσύστημα αυτό θα βρείτε μία λίστα με όλα τα αρχεία πολυμέσων (τύπου mpreg, avi, mp3, jpeg κ.λπ.) ή σύνδεσμοι σε εξωτερικά αρχεία βίντεο που αφορούν το μάθημα κι έχει ανεβάσει στην πλατφόρμα ο υπεύθυνος εκπαιδευτής.

4.11 Σύνδεσμοι

Το υποσύστημα Σύνδεσμοι δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης σε χρήσιμες πηγές από το Διαδίκτυο ομαδοποιημένες σε κατηγορίες που αφορούν το μάθημα. Οι σύνδεσμοι αυτοί έχουν επιλεγεί από τον υπεύθυνο εκπαιδευτή του μαθήματος. Κάθε σύνδεσμος διαθέτει έναν τίτλο, μια περιγραφή, με επιπλέον πληροφορίες.

Οι σύνδεσμοι που έχει επιλέξει ο εκπαιδευτής μπορεί να είναι ομαδοποιημένοι σε κατηγορίες. Υπάρχει η επιλογή «Εμφάνιση» αν θέλετε να εμφανιστούν αναλυτικά σε λίστα οι σύνδεσμοι που περιέχει μια κατηγορία, και η επιλογή «Απόκρυψη» αν θέλετε να μην εμφανίζονται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑΣ E-CLASS

5.1 Εισαγωγή

Τελευταία η ραγδαία ανάπτυξη των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας δημιουργεί νέους προβληματισμούς και ερωτήματα σχετικά με την εισαγωγή της στην εκπαίδευση, τις νέες δυνατότητες που παρέχει, τους νέους ρόλους που διαμορφώνει αλλά και τα μεθοδολογικά και παιδαγωγικά ζητήματα που προκύπτουν από αυτή τη χρήση. Επειδή ο χώρος της εκπαίδευσης επηρεάζεται από τις κοινωνικές μεταβολές και ως ένα βαθμό τις καθορίζει, είναι αδύνατον το εκπαιδευτικό σύστημα να αγνοήσει την τεχνολογική έκρηξη γιατί κάτι τέτοιο θα σήμαινε την ανάπτυξή του ερήμην των κοινωνικών εξελίξεων (Βρύζας, 1990).

Στην παρούσα εργασία επιλέχθηκε να παρουσιαστεί η Ιστορία με τρόπο βιωματικό και διαδραστικό, καθώς πρόκειται για έναν μάθημα που ενδείκνυται να διδαχτεί με τέτοιο τρόπο. Βασικοί στόχοι του συγκεκριμένου μαθήματος είναι η καλλιέργεια ιστορικής σκέψης και η ανάπτυξη ιστορικής συνείδησης, κάτι που επιτυγχάνεται με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών. Να σημειωθεί βεβαίως ότι οι νέες τεχνολογίες δεν έχουν ως σκοπό να καταργήσουν την παραδοσιακή διδασκαλία αλλά να λειτουργήσουν συνεπικουρικά στο εκπαιδευτικό έργο.

Η επιλογή της πλατφόρμας Ασύγχρονης Εκπαίδευσης E-Class έγινε διότι είναι από τις πιο δημοφιλείς εκπαιδευτικές πλατφόρμες στην Ελλάδα, η οποία χρησιμοποιείται κι από την Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Είναι ιδιαίτερα εύχρηστη και παρέχει πλήθος εργαλείων και δυνατοτήτων τόσο στον διδάσκοντα όσο και στον εκπαιδευόμενο. Για την διδασκαλία της Ιστορίας δεν επιλέχθηκαν όλα τα εργαλεία, καθώς κάποια δεν εξυπηρετούσαν ιδιαίτερος τον σκοπό του μαθήματος και κάποια άλλα η χρησιμοποίητά τους αλληλοκαλύπτονταν από τα επιλεγθέντα εργαλεία.

5.2 Αρχική σελίδα

Ο εκπαιδευόμενος κάνοντας σύνδεση στην πλατφόρμα και επιλέγοντας το μάθημα Ιστορία Νεότερης Ελλάδας | Διαδραστική και Βιωματική προσέγγιση θα εισέλθει στο χαρτοφυλάκιο του μαθήματος. Εκεί έχει την δυνατότητα να δει την ταυτότητα του μαθήματος, δηλαδή τον κωδικό του μαθήματος, την σχολή, τον τύπο πρόσβασης στο μάθημα, πόσοι χρήστες είναι εγγεγραμμένοι αλλά και την βιβλιογραφική αναφορά.

The screenshot shows a digital learning interface. On the left is a navigation menu with options like 'Αναζήτηση', 'Επιλογές Μαθήματος', 'Αναλυτικές', 'Εργασίες', 'Παρουσιάσεις', 'Καταστάσεις', 'Μηνύματα', 'Πληροφορίες', and 'Παύση'. The main content area displays the course title 'Ιστορία Νεότερης Ελλάδας | Διαδραστική και βιωματική προσέγγιση' by Γιώanna Χαλβαντζή. It features a central image of a historical figure holding a flag with the text 'ΑΛΙΑ ΓΕΝΗΤΕΡΕΣ'. To the right of the image is a 'Περιγραφή' section with the heading 'Τι είναι τελικά η Ιστορία:' and a paragraph explaining history as a subject. Below this is a list of resources: 'Διαγράμματα με σχετικές ερωτήσεις', 'Ασκήσεις', 'Χάρτες', 'Οπτικοακουστικό υλικό', and 'Πηγές'. A 'Πληροφορίες' button is visible. At the bottom, there is a 'Κωδικός: CSC1100' and 'Σχολή - Τμήμα: Τμήμα Πληροφορικής & Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα | Πτυχιακές Εργασίες' section, along with a copyright notice.

Εικόνα: 5.1 – Αρχική Σελίδα μαθήματος

Έχει επίσης επιλεγεί και μια οικεία εικόνα του μαθήματος και συγκεκριμένα από το κίνημα στο Γουδί. Κρίθηκε ως ιδανική επειδή το κίνημα στο Γουδί αποτελεί την αφετηρία της Νεότερης Ιστορίας, αλλά και γιατί οδήγησε στον σχηματισμό κυβέρνησης από τον Ελευθέριο Βενιζέλο, ο οποίος είναι ο συνδετικός κρίκος στις τρεις θεματικές ενότητες του μαθήματος.

Επιπλέον, υπάρχουν η περιγραφή του μαθήματος (εικόνα 5.2), εν προκειμένω του τι είναι τελικά η Ιστορία, καθώς οι περισσότεροι το έχουν ταυτίσει με ώρες εξαντλητικού διαβάσματος και στείρας αποστήθισης, αλλά και οι πληροφορίες του μαθήματος σε πτυσσόμενο παράθυρο (εικόνα 5.3) στις οποίες αναφέρονται οι

μαθησιακοί στόχοι προκειμένου το παιδί αλλά και ο εκπαιδευτικός να προσανατολίζονται προς τους συγκεκριμένους στόχους.

Περιγραφή

Πληροφορίες ▾

Τι είναι τελικά η Ιστορία:

Η Ιστορία είναι ένα μάθημα, το οποίο ανήκει στα λεγόμενα «θεωρητικά». Αποστήθιση, απομνημόνευση... είναι μερικές από τις λέξεις που χαρακτηρίζουν το μάθημα στη συνείδηση πολλών, και όχι μόνο μαθητών! Η εισαγωγή της τεχνολογίας με τη χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών, διαδραστικών χαρτών και οπτικοακουστικού υλικού έρχεται πλέον να ανατρέψει αυτό το σκηνικό.

Στο μάθημα αυτό θα υπάρχουν:

- Διαγράμματα με σχετικές ερωτήσεις
- Ασκήσεις
- Χάρτες
- Οπτικοακουστικό υλικό
- Πηγές

Ελπίζω να σας αρέσει. Ας δοκιμάσουμε μαζί να "ξαναδιαβάσουμε" την Ιστορία ...)

Σας ευχαριστώ,
Γιάννα Χαλβαντζή

Κωδικός: CSC1100
 Σχολή - Τμήμα: Τμήμα Πληροφορικής » Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα | Πτυχιακές Εργασίες
 Πρόσβαση στο μάθημα: Ελεύθερη (με εγγραφή)
 Χρήστες: 3 εγγεγραμμένοι
 Βιβλιογραφική αναφορά μαθήματος

Εικόνα: 5.2 – Περιγραφή του μαθήματος

Μαθησιακοί στόχοι

Γενικός σκοπός της διδασκαλίας της Ιστορίας είναι η ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης και η διαμόρφωση της ιστορικής συνείδησης. Η ανάπτυξη της ιστορικής σκέψης αφορά την κατανόηση της σχέσης μεταξύ αιτίας και αποτελέσματος. Η διαμόρφωση της ιστορικής συνείδησης κρίνεται απαραίτητη, γιατί δίνει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να ερμηνεύει συμπεριφορές σε συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο και να διαμορφώνει τις προϋποθέσεις ανάπτυξης κατάλληλων συμπεριφορών στο παρόν και το μέλλον. Επιπλέον, με τη διδασκαλία της Ιστορίας οι μαθητές καλούνται να αντιληφθούν τη σχέση που υπάρχει μεταξύ παρελθόντος, παρόντος και μέλλοντος. Σκιαγραφούνται άμεσα ή έμμεσα - οι πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές καταστάσεις και εξελίξεις στην Ελλάδα από το 1821 έως το 1936.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βακαλούδη, Α. (2001). Η Συμβολή των ΝΤ στην ιστορική διερεύνηση και διαθεματική αξιοποίηση των πολλαπλών αναπαραστάσεων ως πηγών. Στο 1^ο Συνέδριο «ΤΠΕ στην Εκπαίδευση». Σύρος, 2001.
- Βρύζας, Κ. & Τσιτουρίδου Μ. (2005). Πληροφορική Κουλτούρα και Εκπαίδευση. Στο 3^ο Συνέδριο «Διδακτικής της Πληροφορικής», Κόρινθος, 2005.
- Γκίκα, Ε. (2002). Διδακτική Αξιοποίηση του Διαδικτύου στο μάθημα της Ιστορίας. Στο 3^ο Συνέδριο ΕΤΠΕ. Ρόδος, 2002.
- Σολομωνίδου, Χ. (2001). Σύγχρονη Εκπαιδευτική Τεχνολογία-Υπολογιστές και Μάθηση στην Κοινωνία της Γνώσης. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.
- Σταχτέας, Χ. (2002). Πληροφορική στην Εκπαίδευση. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Τι είναι τελικά η Ιστορία:

Η Ιστορία είναι ένα μάθημα, το οποίο ανήκει στα λεγόμενα «θεωρητικά». Αποστήθιση, απομνημόνευση... είναι μερικές από τις λέξεις που χαρακτηρίζουν το μάθημα στη συνείδηση πολλών, και όχι μόνο μαθητών! Η εισαγωγή της τεχνολογίας με τη χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών, διαδραστικών χαρτών και οπτικοακουστικού υλικού έρχεται πλέον να ανατρέψει αυτό το σκηνικό.

Στο μάθημα αυτό θα υπάρχουν:

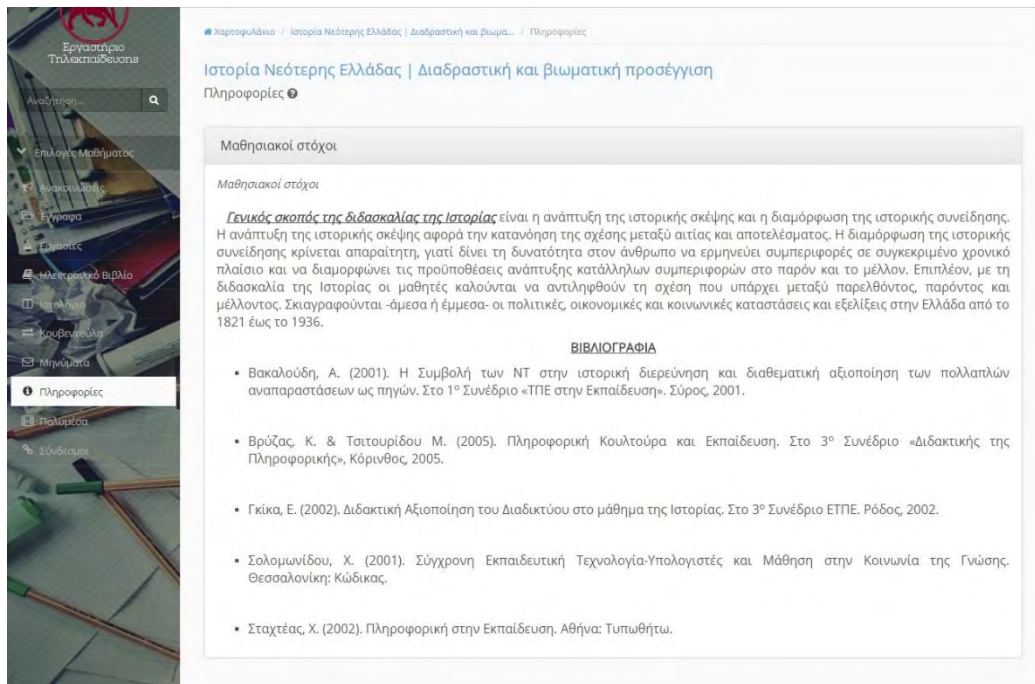
- Διαγράμματα με σχετικές ερωτήσεις
- Ασκήσεις
- Χάρτες
- Οπτικοακουστικό υλικό
- Πηγές

Ελπίζω να σας αρέσει. Ας δοκιμάσουμε μαζί να "ξαναδιαβάσουμε" την Ιστορία ...)

Σας ευχαριστώ,
Γιάννα Χαλβαντζή

Εικόνα: 5.3 –Πληροφορίες μαθήματος σε πτυσσόμενο παράθυρο

Οι πληροφορίες του μαθήματος υπάρχουν και στην αριστερή στήλη της αρχικής σελίδας (εικόνα 5.4)

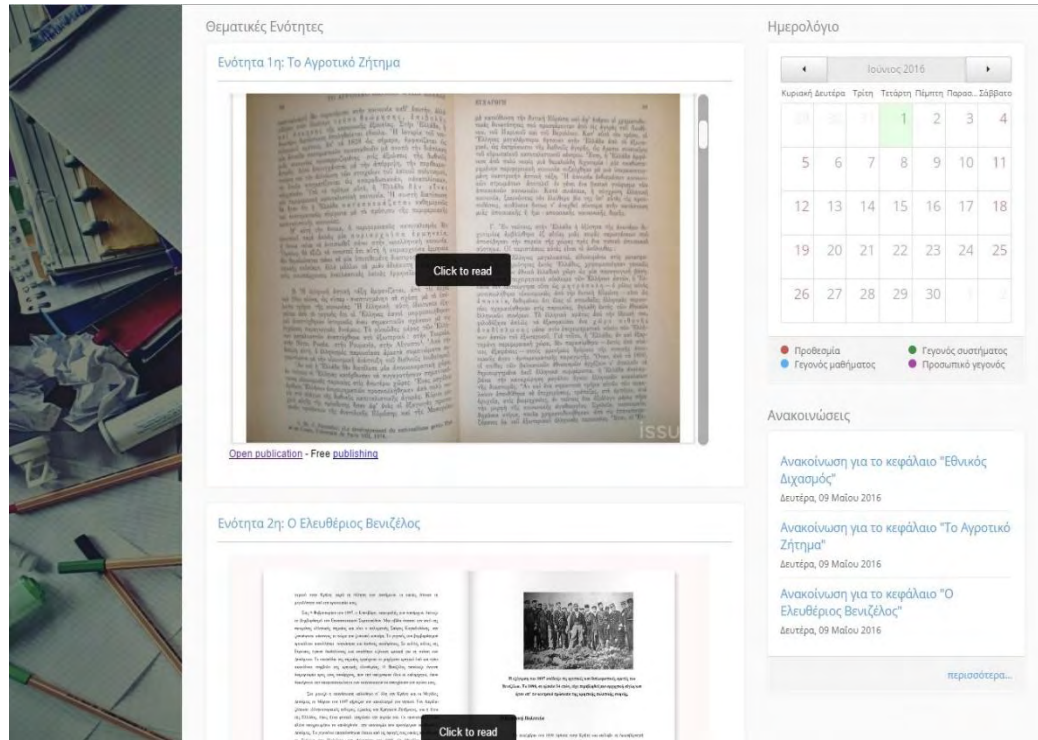

Εικόνα: 5.4 – Πληροφορίες μαθήματος

Κάτω από την περιγραφή του μαθήματος υπάρχει και το ημερολόγιο και οι ανακοινώσεις. Συγκεκριμένα, στο ημερολόγιο ο εκπαιδευόμενος μπορεί να δει όλα τα γεγονότα του μαθήματος και να οργανώσει έτσι καλύτερα το πρόγραμμά του. Στις ανακοινώσεις φαίνονται οι πιο πρόσφατες του έχουν αναρτηθεί από τον εκπαιδευτή για μια πιο γρήγορη περιήγηση σε αυτές.

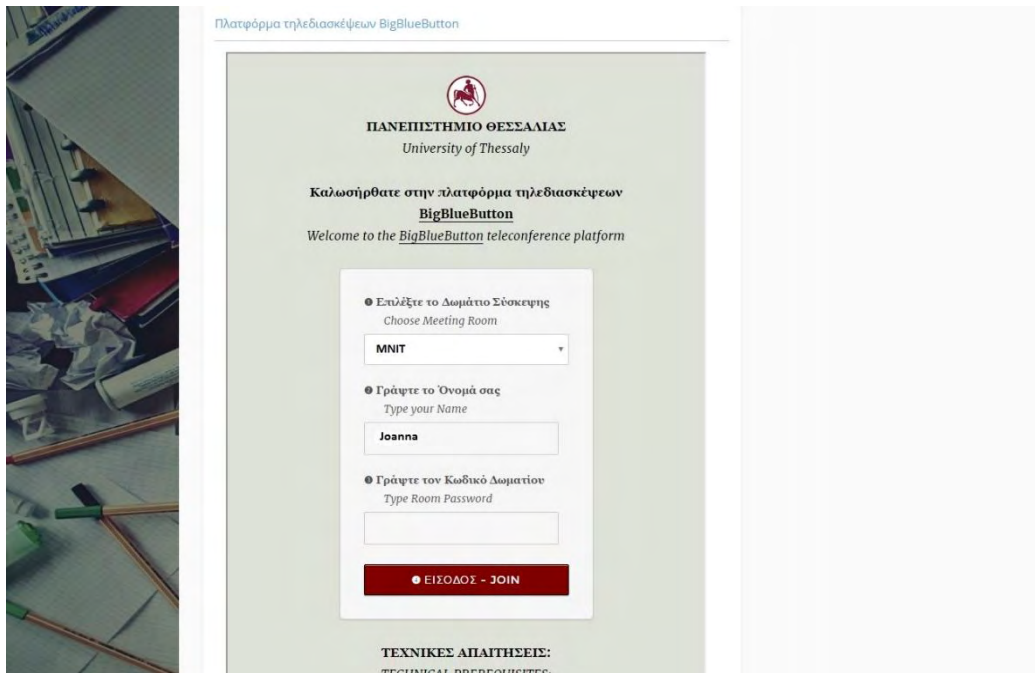
Στην αρχική σελίδα υπάρχουν και οι θεματικές ενότητες (εικόνα 5.5). Εκεί υπάρχει και η δυνατότητα να ενσωματώσουμε αντικείμενα από άλλα περιβάλλοντα. Στο μάθημα της Ιστορίας της Νεότερης Ελλάδας έχουν επιλεγεί τρεις θεματικές ενότητες και ειδικότερα το Αγροτικό Ζήτημα, ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Εθνικός Διχασμός. Για κάθε μια από αυτές κρίθηκε σκόπιμο να χρησιμοποιηθεί από ένα αντιπροσωπευτικό σύγγραμμα. Ο εκπαιδευόμενος θα έχει έτσι την δυνατότητα να αποκτήσει μια πιο σφαιρική απόψη για τις ενότητες και θα είναι σε θέση να δεχτεί με κριτικό τρόπο τις πληροφορίες που του παρέχει το σχολικό βιβλίο. Τα βιβλία έχουν την μορφή flip book για να είναι πιο ευχάριστα στον αναγνώστη. Δημιουργήθηκαν σε άλλο περιβάλλον, στο διαδίκτυο, από pdf. Ξεφυλλίζονται αυτόματα ή με mouse over

και έχουν ελεγχόμενο μέγεθος, ώστε να μπορεί να μεγαλώσει και να καλύψει ολόκληρη την επιφάνεια για καλύτερη ανάγνωση.

Εικόνα: 5.5 – Θεματικές Ενότητες

Τέλος, σημαντικό κομμάτι είναι η Πλατφόρμα τηλεδιασκέψεων BigBlueButton (εικόνα 5.6). Ενσωματώθηκε με iframe από το κεντρικό χώρο πολυμέσων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Μέσω αυτής ο διδάσκων και οι εκπαιδευόμενοι, αφού επιλέξουν το δωμάτιο επικοινωνία και κάνοντας χρήση των κωδικών τους, μπορούν να συνδεθούν σε μια εικονική τάξη σε πραγματικό χρόνο.

Εικόνα: 5.6 - Η Πλατφόρμα τηλεδιασκέψεων BigBlueButton

Η πλατφόρμα E-Class παρέχει στα εργαλεία της την δυνατότητα της τηλεσυνεργασίας. Ωστόσο, αν και διαθέτει όλα τα πεδία για να συνεργαστεί με το BigBlueButton έχει απενεργοποιηθεί για τον εκπαιδευτή εξαιτίας κάποιων τεχνικών ιδιαιτεροτήτων.

5.3 Εργαλεία διδασκαλίας

Στην αριστερή στήλη της αρχικής σελίδας εμφανίζονται όλα τα εργαλεία του E-Class που έχουν επιλεγθεί για την καλύτερη και όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένη διδασκαλία της Ιστορίας. Θα μπορούσαμε να τα χωρίσουμε σε δύο κατηγορίες. Σε αυτή που προάγει την επικοινωνία του εκπαιδευτή με τον εκπαιδευόμενο και σε αυτή που εξυπηρετεί την μάθηση.

5.3.1 Εργαλεία επικοινωνίας

Σε αυτή την κατηγορία εργαλείων συγκαταλέγονται οι ανακοινώσεις, το ιστολόγιο, η κουβεντούλα και τα μηνύματα. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να υπάρχει συνεχής επικοινωνία μεταξύ των μελών που λαμβάνουν μέρος στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Στην περιοχή των ανακοινώσεων (εικόνα 5.7) αναρτώνται χρήσιμες πληροφορίες για την πορεία του μαθήματος, όπως ο εμπλουτισμός των εγγράφων με νέο υλικό, η ανάθεση μιας εργασίας, επιπρόσθετο υλικό που έχει εντοπιστεί από τον διδάσκοντα και άλλα. Στις συγκεκριμένες ενδεικτικές ανακοινώσεις του μαθήματος έχει επιλεγεί ένα ύφος ευχάριστο και προφορικό, ώστε να συνάδει πιο πολύ με την ηλικία και την νεανικότητα των εκπαιδευομένων. Όλες τις ανακοινώσεις τις λαμβάνουν οι εγγεγραμμένοι του μαθήματος και στο προσωπικό τους e-mail.

Ανακοίνωση	Ημερομηνία
Ανακοίνωση για το κεφάλαιο "Ο Ελευθέριος Βενιζέλος"	09-05-2016
Ανακοίνωση για το κεφάλαιο "Το Αγροτικό Ζήτημα"	09-05-2016
Ανακοίνωση για το κεφάλαιο "Εθνικός Διχασμός"	09-05-2016

Εμφανίζονται 1 έως 3 από 3 συνολικά αποτελέσματα

Ανακοίνωση για το κεφάλαιο "Το Αγροτικό Ζήτημα"

Ημερομηνία: 2016-05-09
Καλημέρα!
Στην περιοχή "Εγγραφα" και στο φάκελο "Το Αγροτικό Ζήτημα" έχει αναρτηθεί ένα σχεδιάγραμμα μελέτης. Σας συνιστώ να το μελετήσετε παράλληλα με το σχολικό βιβλίο.
Καλό διάβασμα!
I.Χαλβαντζή

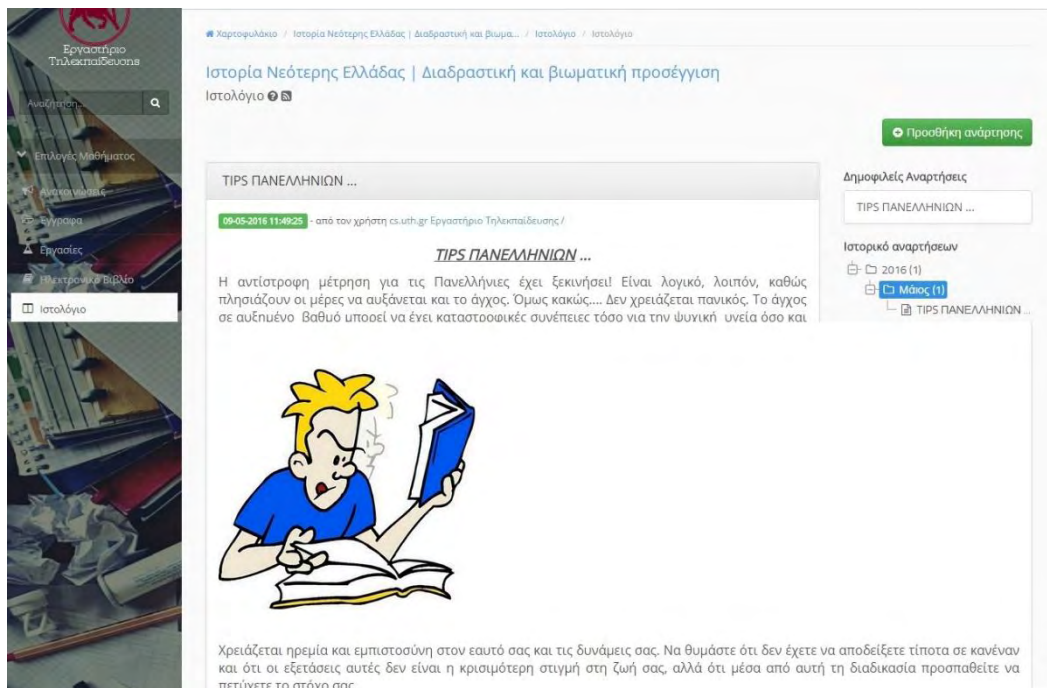
Εικόνα: 5.7 – Ανακοινώσεις

Για μια πιο σύγχρονη και διαδραστική προσέγγιση της Ιστορίας χρησιμοποιήθηκε και το RSS. Το RSS, που προέρχεται από τις λέξεις Really Simple Syndication, είναι μία τεχνολογία που χρησιμοποιεί την XML και επιτρέπει στους δικτυακούς τόπους να δημιουργούν ροές μηνυμάτων στις οποίες μπορεί κάποιος να εγγραφεί για να λαμβάνει τα τελευταία νέα και εξελίξεις. Για την Ιστορία θα ήταν χρήσιμο να κατευθύνουμε την διεύθυνση σε διάφορα social media, διότι χρησιμοποιούνται από τους μαθητές καθημερινά και έτσι θα είναι πάντα ενημερωμένοι για το μάθημα εγκαίρως.

Το ιστολόγιο (εικόνα 5.8) δίνει την δυνατότητα στον εκπαιδευτή αλλά και στον εκπαιδευόμενο να αναρτούν απόψεις και άρθρα που δεν έχουν απαραίτητα άμεση σχέση με το διδασκόμενο μάθημα, αλλά για θέματα που τους απασχολούν. Η

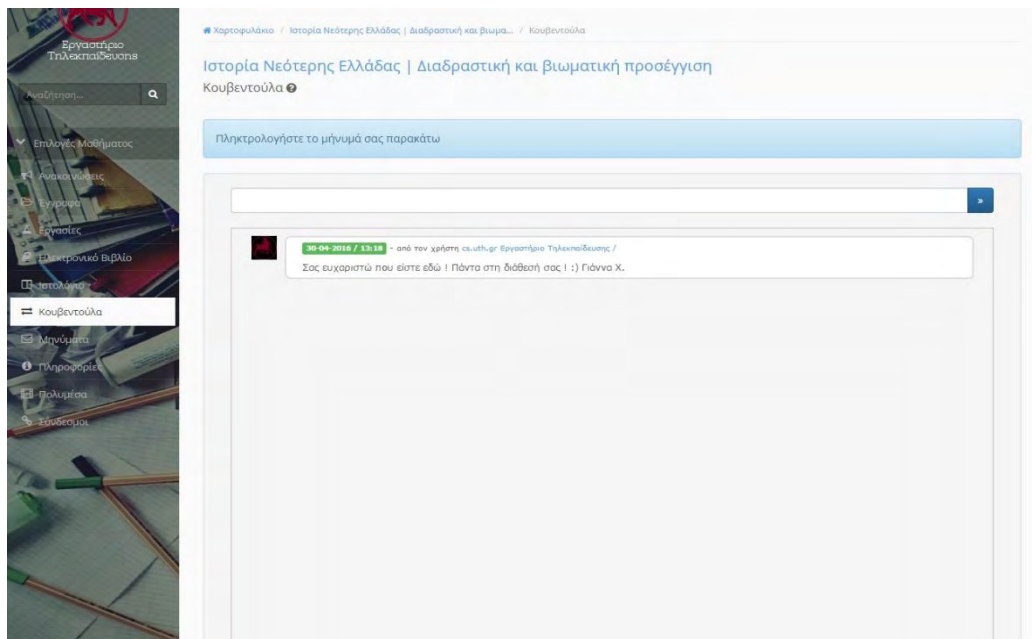

ανάρτηση του άρθρου «tips Πανελληνίων» κρίθηκε ως η πλέον κατάλληλη, καθώς η εποχή των Πανελλαδικών εξετάσεων είναι ιδιαίτερα αγχώδης για τα παιδιά. Εξάλλου, ας μην παραβλέπουμε το γεγονός ότι ο διδάσκων έχει πολλαπλούς ρόλους ένας εκ των οποίων και του «ψυχολόγου». Γι' αυτό και η ενθάρρυνση, η παρότρυνση και η ψυχική ηρεμία του μαθητή είναι μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας και θα πρέπει να επιτυγχάνεται με κάθε μέσο.

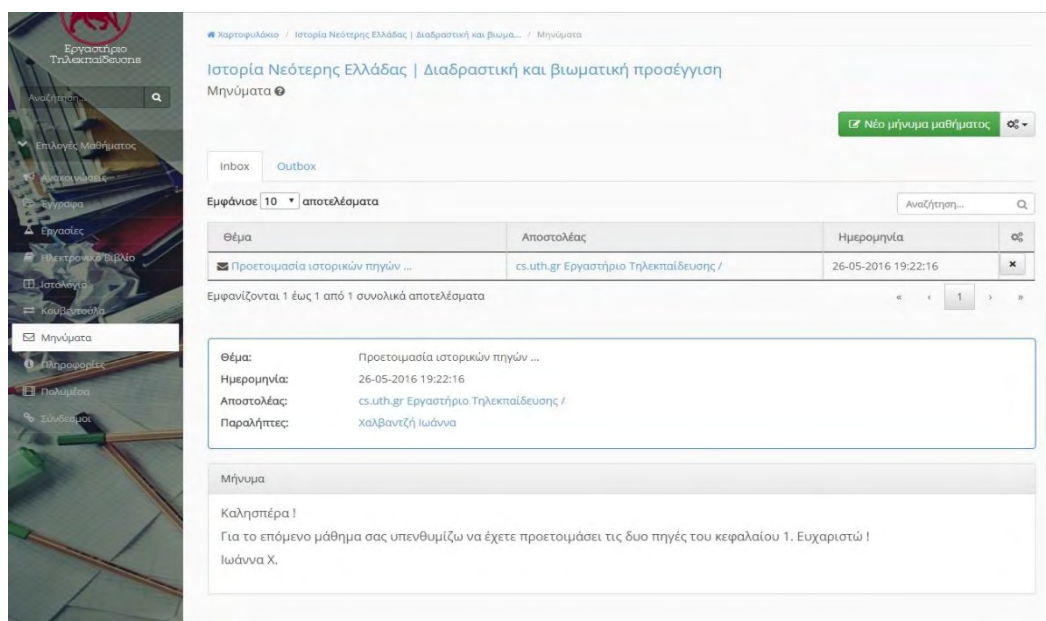
Εικόνα: 5.8 – Ιστολόγιο

Το σκοπό αυτό εξυπηρετεί και το εργαλείο «Κουβεντούλα» (εικόνα 5.9). Έχει τη μορφή chat και έχει επιλεχθεί λόγω της αλληλεπίδρασης εκπαιδευτή – εκπαιδευόμενου που παρέχει. Μέσω του εργαλείου αυτού ο εκπαιδευτής έχει την δυνατότητα να αποκτήσει μια πιο προσωπική και ουσιαστική σχέση με τους μαθητές.

Εικόνα: 5.9 – «Κουβεντούλα»

Τελευταίο εργαλείο επικοινωνίας είναι τα «Μηνύματα» (εικόνα 5.10). Πρόκειται για ένα εσωτερικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Παρόλα αυτά οι εκπαιδευόμενοι λαμβάνουν τα μηνύματα και στο προσωπικό τους e-mail. Είναι ένα χρήσιμο εργαλείο γιατί μέσω αυτού ο εκπαιδευτής και ο εκπαιδευόμενος επικοινωνούν για διάφορα θέματα του μαθήματος.

Εικόνα: 5.10 – «Μηνύματα»

5.3.2 Εργαλεία μάθησης

Σε αυτή την κατηγορία εργαλείων συγκαταλέγονται τα έγγραφα, οι εργασίες, το ηλεκτρονικό βιβλίο, τα πολυμέσα και οι σύνδεσμοι. Όλα εξυπηρετούν στην ολοκληρωμένη προσέγγιση της Ιστορίας.

Ειδικότερα, τα έγγραφα (εικόνα 5.11) ταξινομούνται σε καταλόγους ανάλογα με τις θεματικές ενότητες εξυπηρετώντας κατ' αυτό τον τρόπο την πιο οργανωμένη μελέτη. Αν τα αρχεία βρίσκονται σε μορφή pdf, τότε ανοίγουν μέσα στην πλατφόρμα προς διευκόλυνση των μαθητών. Παρέχεται όμως, και η δυνατότητα λήψης των αρχείων. Στην παρούσα εργασία επιλέχθηκαν τρεις ενότητες: ο Εθνικός Διχασμός, ο Ελευθέριος Βενιζέλος και το Αγροτικό Ζήτημα. Η επιλογή των κεφαλαίων δεν ήταν τυχαία. Είναι αντιπροσωπευτικά κεφάλαια της Νεότερης Ιστορίας μας στα οποία κεντρικό ρόλο διαδραματίζει ο Ελευθέριος Βενιζέλος.

The screenshot shows a web interface for a digital learning platform. On the left is a sidebar menu with categories like 'Εργασίες', 'Επιλογές Μαθήματος', 'Εργασίες', 'Ηλεκτρονικό Βιβλίο', 'Ιστολόγια', 'Καυβήτσονα', 'Μηνύματα', 'Πληροφορίες', 'Πολυμέσα', and 'Σύνδεσμοι'. The main content area is titled 'Ιστορία Νεότερης Ελλάδας | Διαδραστική και βιωματική προσέγγιση' and 'Έγγραφα'. Below the title is a search bar and a table of documents.

Τύπος	Όνομα	Μέγεθος	Ημερομηνία	αξ
📁	Ο Εθνικός Διχασμός		30-04-2016	📄
📁	Ο Ελευθέριος Βενιζέλος			
📁	Το Αγροτικό Ζήτημα			

Below the table is a map of Greece with colored regions. Below the map is a text box:

Χάρτης που απεικονίζει τις περιοχές που κέρδισε η Ελλάδα με τη συνθήκη των Σεβρών.
 Με ροζ χρώμα η Ελλάδα όπως ήταν μετά το Α΄ παγκόσμιο πόλεμο και με κίτρινο χρώμα οι περιοχές που πήρε μετά την συνθήκη των Σεβρών.

At the bottom right of the interface are buttons for 'Λήψη', 'Εκτύπωση', and 'Ακύρωση'.

Εικόνα: 5.11 – Έγγραφα

Σε όλα τα κεφάλαια έχουν δοθεί σχεδιαγράμματα μελέτης προκειμένου να διευκολυνθεί η μελέτη και η αποκωδικοποίηση του κάθε κεφαλαίου. Επιπλέον, ορισμοί εννοιών ώστε ο μαθητής να αποκρυσταλλώσει άγνωστες έννοιες. Οι ερωτήσεις που έχουν επιλεγεί για κάθε κεφάλαιο εξυπηρετούν την καλύτερη

αφομοίωση της γνώσης αλλά και τον αυτοέλεγχο του μαθητή γι' αυτό και είναι διαφόρων μορφών.

Σημαντικό υλικό των εγγράφων αποτελούν οι ιστορικές πηγές. Η αξιοποίηση των ιστορικών πηγών στην διδακτική πράξη είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αυτές συμβάλλουν, σύμφωνα με τον Δ. Μαυροσκούφη (2005):

- Στην αντιμετώπιση της ανίας και της παθητικότητας που προκαλούν στους μαθητές ο μονόλογος των εκπαιδευτικών και η εστίαση στην αφήγηση των σχολικών εγχειριδίων.
- Στον εκδημοκρατισμό της διδακτικής πράξης και στην ελευθερία της σκέψης, αποφεύγοντας τη μονολιθικότητα, το δογματισμό και τη συνακόλουθη ιδεολογική κατάχρηση της ιστορίας.
- Στην προώθηση της ενεργητικής, ερευνητικής και ανακαλυπτικής μάθησης, η οποία, σύμφωνα με τα πορίσματα της γνωστικής ψυχολογίας, θεωρείται αποτελεσματική εφόσον μέσω αυτής της διαδικασίας αποδίδεται νόημα στη γνώση. Η μαθησιακή πρόοδος μάλιστα επαυξάνεται, όταν οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν περισσότερες αισθήσεις, δεν ταλαιπωρούνται από πληθωρικές λεπτομέρειες, εστιάζουν σε έννοιες κλειδιά, εξασκούνται στην ανάλυση πηγών και στην εξήγηση των διαφορετικών ερμηνειών.
- Στην ανάπτυξη αναλυτικών και ερμηνευτικών δεξιοτήτων, που είναι άκρως απαραίτητες για τη βαθύτερη κατανόηση του παρελθόντος.
- Στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, τη συγκρότηση της ιστορικής συνείδησης και τη διαμόρφωση σκεπτόμενων πολιτών, που θα είναι προετοιμασμένοι για την πραγματική ζωή, ικανοί να αντιμετωπίσουν προβλήματα, να κατανοούν τον κόσμο και τις ραγδαίες αλλαγές και να αξιολογούν κριτικά τις ποικίλες πληροφορίες.
- Στην ενίσχυση της ενσυναίσθησης (empathy).
- Στην αντιμετώπιση αντικρουόμενων πρωτογενών πηγών και ιστοριογραφικών ερμηνειών, στον εντοπισμό προκαταλήψεων και στερεοτύπων, στη διαχείριση των αντιφάσεων, της αμφιβολίας, της αβεβαιότητας κατά την προσέγγιση των πηγών, στην επίλυση προβλημάτων, καθώς και στην αδογματιστή και πολυπρισματική προσέγγιση

συγκρουσιακών ιστορικών θεμάτων και τη διαμόρφωση προσωπικής άποψης.

- Στη δραστηριοποίηση κινήτρων μάθησης, στην ελκυστικότητα της γνώσης και την κινητοποίηση της περιέργειας και των ενδιαφερόντων των παιδιών και των νέων.

Τέλος, έχει επιλεγεί και φωτογραφικό υλικό, καθώς αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως αφορμή για την προσέγγιση κάποιου θέματος, τεκμηρίωση για την ερμηνεία και εμβάθυνση, ενώ παράλληλα δεν αποκλείεται το αισθητικό όφελος. Για την προσέγγιση των φωτογραφικών πηγών ο R. Stradling (2001) προτείνει τα ακόλουθα στάδια:

- Ανάγνωση της φωτογραφίας,
- περιγραφή και «αποδόμηση»,
- ερμηνεία του οπτικού κειμένου και συμπεράσματα,
- σύνδεση με προηγούμενη γνώση,
- εντοπισμός κοινών στοιχείων,
- εντοπισμός άλλων πηγών για επιπλέον πληροφορίες.

Η χρήση της φωτογραφίας ενισχύει την οπτική μνήμη (visual memory) των μαθητών, καθώς οι απεικονιζόμενες ιστορικές προσωπικότητες αισθητοποιούνται και η σύνδεση των προσωπικοτήτων με την ιστορική αφήγηση διευκολύνεται.

Ένα ακόμη εργαλείο μάθησης είναι οι εργασίες (εικόνα 5.12). Για κάθε κεφάλαιο έχει αναρτηθεί μια αντιπροσωπευτική εργασία με περιεχόμενο την ανάλυση πηγών. Οι εργασίες, σε αντίθεση με την τακτική αρκετών εκπαιδευτικών, δεν πρέπει να είναι εξαντλητικές για τον μαθητή, αφού στόχος δεν είναι η πολύωρη ενασχόληση του παιδιού αλλά ο έλεγχος της μαθησιακής τους πορείας. Το πιο σημαντικό, όμως, είναι η ενίσχυση της περιέργειας τους για περαιτέρω έρευνα, να μάθουν να χρησιμοποιούν πηγές πληροφοριών και να αναλύουν κριτικά το οποιοδήποτε θέμα.

The screenshot shows a digital learning interface. On the left is a sidebar with navigation options: Εργαστήριο Τηλεκαταδουσης, Αναζήτηση, Επιλεγμένα Μαθήματα, Αρχαία Ιστορία, Σύγχρονη Ιστορία, Εργασίες, Ηλεκτρονικό Βιβλίο, Ιστολόγιο, Κανάλια YouTube, Μηνύματα, Επικοινωνία, Πολυμέσα, and Σύνδεσμοι. The main content area is titled 'Ιστορία Νεότερης Ελλάδας | Διαδραστική και βιωματική προσέγγιση' and 'Εργασίες'. It features a table with the following data:

Τίτλος	Προθεσμία υποβολής	Έχει αποσταλεί	Βαθμός
Ο Εθνικός Διχασμός	Χωρίς Προθεσμία	☐	
Ο Ελευθέριος Βενιζέλος	Χωρίς Προθεσμία	☐	
Το Αγροτικό Ζήτημα	Χωρίς Προθεσμία	☐	

Below the table is a section titled 'Στοιχεία εργασίας' for the topic 'Ο Εθνικός Διχασμός'. The description reads: 'Αφού λάβετε υπόψη την παρακάτω πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε στα αίτια που οδήγησαν τον Βενιζέλο στο κίνημα της Θεσσαλονίκης.' The source is cited as 'ΠΗΓΗ: Κίνημα της Θεσσαλονίκης, Προκήρυξη της προσωρινής κυβέρνησης του Ελευθερίου Βενιζέλου'. The text continues: 'Το ποτήριον των πικριών, των εξευτελισμών και των ταπεινώσεων υπερπληρώθη. Μία πολιτική, της οποίας δεν θέλομεν να εξετάσωμεν τα ελατήρια, απειργάσθη εις διάστημα ενός και ημίσεως έτους τοιαύτας εθνικάς συμφοράς, ώστε ο συγκρίνων την Ελλάδα της σήμερον προς την προ ενός και ημίσεως έτους Ελλάδα, να αμφιβάλλη αν πρόκειται περί ενός και του αυτού κράτους. Το Στέμμα, εισακούσαν εις εισηγήσεις κακών συμβούλων, επεδίωξε την εφαρμογήν προσωπικής πολιτικής, δια της οποίας η Ελλάς, απομακρυνθείσα των κατά παράδοσιν φίλων της, επεζήτησε να προσεγγίση τους κληρονομικούς εχθρούς της. Ποία δε τα αποτελέσματα της πολιτικής ταύτης, δια τα οποία θρηγή σήμερον το Έθνος; Εσωτερικώς διατελούμεν εν αυταγματικώ εκτροχιασμί και αποσυνθέσει, εξωτερικώς δε εν μονώσει και καταφρονήσει. Κύκλω ημών ανυποληψία και χλευασμός, εν μέσω ημών ακυβερνησία και αναρχία... Ο νικητής ελληνικός στρατός του 1912-1913 φεύγει άμαχος εγκαταλείπων τας υπό του ιδίου απέλευθερωθείσας προ τριετίας χώρας, δια τούτο,

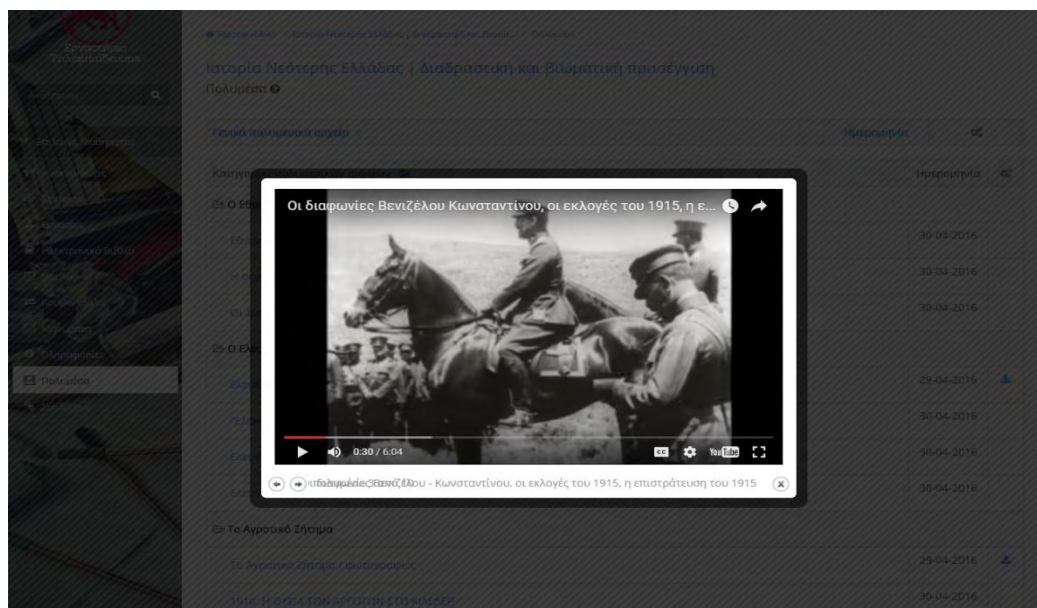
Εικόνα: 5.12 - Εργασίες

Το ηλεκτρονικό βιβλίο ως εργαλείο (εικόνα 5.13) δεν χρησιμοποιείται αρκετά κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, αν και είναι ιδιαίτερα χρήσιμο. Πρόκειται για ένα ειδικό αρχείο σε μορφή html, το οποίο ανεβαίνει από το server κάνοντας τις κατάλληλες ρυθμίσεις. Χρειάζονται προγραμματιστικές γνώσεις, γι' αυτό και στην εργασία χρησιμοποιήθηκε με iframe το έτοιμο ηλεκτρονικό βιβλίο που υπάρχει στο Υπουργείο Παιδείας και συγκεκριμένα στο ψηφιακό σχολείο. Το ηλεκτρονικό βιβλίο ανοίγει σε άλλο παράθυρο και όχι μέσα στην πλατφόρμα. Έτσι οι μαθητές έχουν την ευχέρεια να διαβάζουν ταυτόχρονα και ό,τι τους έχει δοθεί ως υλικό στα «έγγραφα» για καλύτερη εμπέδωση των κεφαλαίων.

Εικόνα: 5.13 – Ηλεκτρονικό Βιβλίο

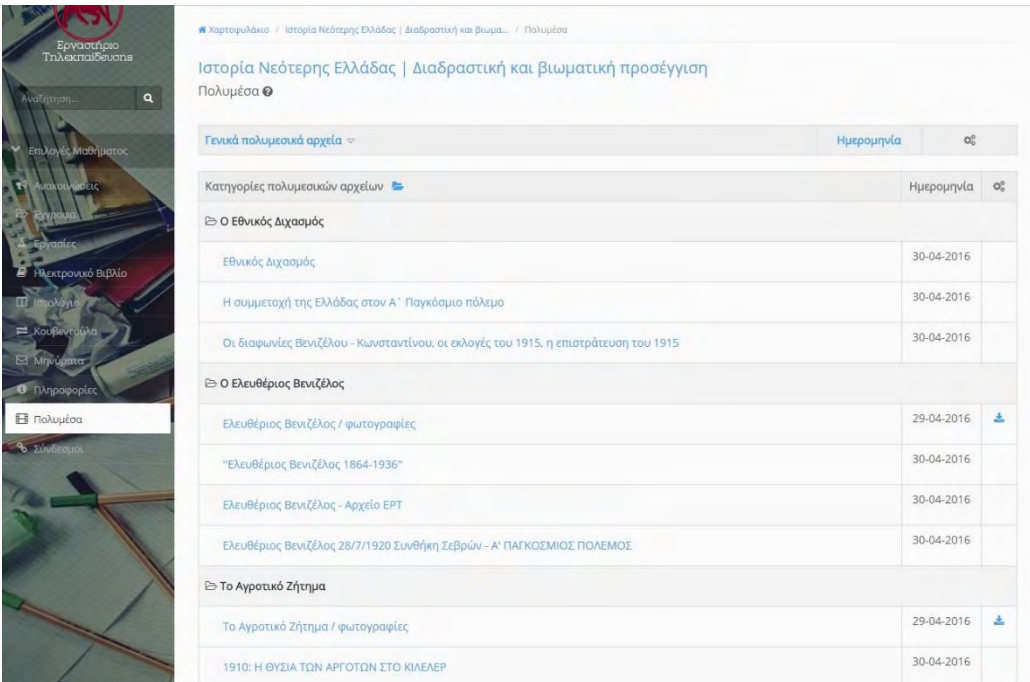
Ένα από τα διαδραστικά εργαλεία που έχει στη διάθεσή του ο εκπαιδευτής είναι τα πολυμέσα (εικόνα 5.14). Ο όρος πολυμέσα σημαίνει απλά «πολλαπλά μέσα» ή «συνδυασμός μέσων». Τα μέσα μπορεί να είναι ακίνητες εικόνες, ήχος, βίντεο, κινούμενες εικόνες, και/ή κείμενο, συνδυασμένα σε ένα προϊόν που έχει στόχο την επικοινωνία πληροφοριών με πολλαπλούς τρόπους.

Εικόνα: 5.14 – Πολυμέσα (Βίντεο για τον Ελευθέριο Βενιζέλο)

Τα πολυμέσα επιτρέπουν την εκμάθηση μέσω της εξερεύνησης, της ανακάλυψης, και της εμπειρίας. Με τα πολυμέσα, η διαδικασία μάθησης μπορεί να προσανατολιστεί στο στόχο, να γίνει πιο συμμετοχική, εύκαμπτη στον χρόνο και στον χώρο, και προσαρμοσμένη στα εξατομικευμένα στυλ μάθησης. Τα πολυμέσα επιτρέπουν η διαδικασία μάθησης να γίνει διασκεδαστική, φιλική, χωρίς το φόβο αποτυχίας.

Στην πλατφόρμα δίνεται η δυνατότητα να ταξινομηθούν τα βίντεο σε καταλόγους (εικόνα 5.15) ανάλογα με τις θεματικές ενότητες. Ο εκπαιδευτής μπορεί να ανεβάσει απευθείας βίντεο, το οποίο έχει δημιουργήσει ο ίδιος ή με εξωτερικό σύνδεσμο και το αντίστοιχο URL, τα οποία ανοίγουν μέσα στην πλατφόρμα. Στην εργασία τα βίντεο που έχουν χρησιμοποιηθεί είναι από το youtube με την αντίστοιχη ονομασία. Στις ενότητες για τον Ελευθέριο Βενιζέλο και το Αγροτικό Ζήτημα έχουν παραχθεί επιπλέον μέσω του monie maker δύο βίντεο από εικόνες με την κατάλληλη μουσική επένδυση.

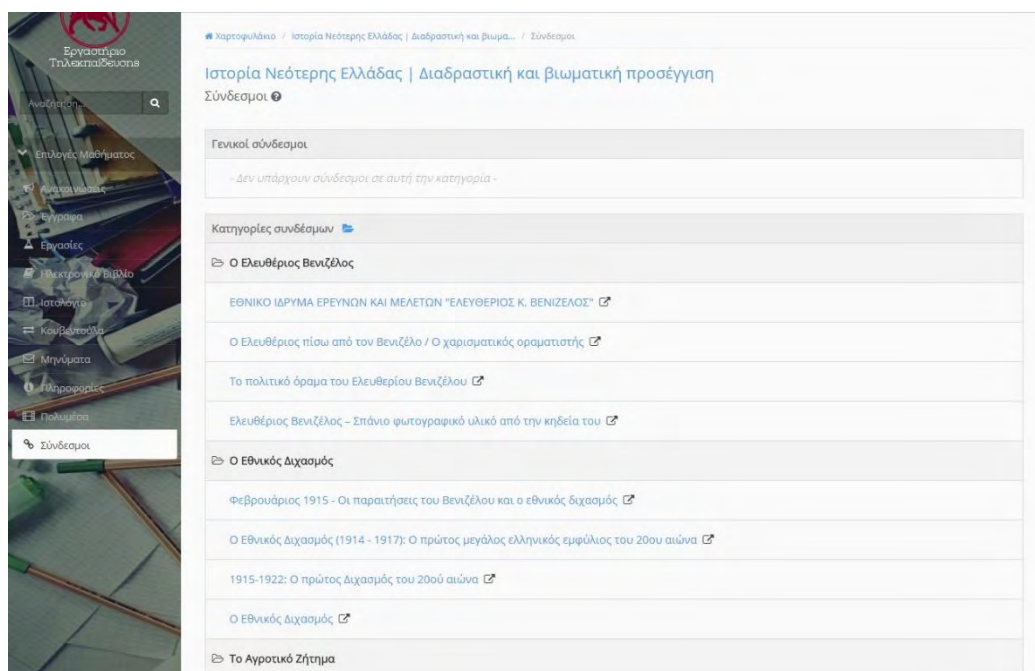
Η εικόνα απεικονίζει την οθόνη μιας ιστοσελίδας που παρουσιάζει μια λίστα βίντεο ταξινομημένων σε καταλόγους. Η λίστα περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

Γενικά πολυμεσικά αρχεία	Ημερομηνία	αξ
Κατηγορίες πολυμεσικών αρχείων		
Ο Εθνικός Διχασμός		
Εθνικός Διχασμός	30-04-2016	
Η συμμετοχή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο πόλεμο	30-04-2016	
Οι διαφωνίες Βενιζέλου - Κωνσταντίνου, οι εκλογές του 1915, η επιστράτευση του 1915	30-04-2016	
Ο Ελευθέριος Βενιζέλος		
Ελευθέριος Βενιζέλος / φωτογραφίες	29-04-2016	
"Ελευθέριος Βενιζέλος 1864-1936"	30-04-2016	
Ελευθέριος Βενιζέλος - Αρχείο ΕΡΤ	30-04-2016	
Ελευθέριος Βενιζέλος 28/7/1920 Συνθήκη Σεβρών - Α' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ	30-04-2016	
Το Αγροτικό Ζήτημα		
Το Αγροτικό Ζήτημα / φωτογραφίες	29-04-2016	
1910: Η ΘΥΣΙΑ ΤΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΣΤΟ ΚΙΛΕΛΕΡ	30-04-2016	

Εικόνα: 5.15 – Ταξινόμηση βίντεο σε καταλόγους

Τελευταίο εργαλείο μάθησης είναι οι σύνδεσμοι (εικόνα 5.16). Εκεί ο εκπαιδευτής, και πάλι σε καταλόγους αν το επιθυμεί, αναρτά διάφορα άρθρα ή δημοσιεύματα σχετικά με τις ενότητες του μαθήματος, όπως στην παρούσα εργασία, τα οποία ανοίγουν σε διαφορετικό παράθυρο.

Εικόνα: 5.16 – Σύνδεσμοι

Ο μαθητής με αυτό τον τρόπο (εικόνα 5.17) διαβάζει για πτυχές της ιστορίας που δεν αναφέρει το σχολικό βιβλίο, διαμορφώνοντας την δική του άποψη και κρίση.

Εικόνα: 5.17 – Σύνδεσμος για τον Ελευθέριο Βενιζέλο

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι συνεχείς εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας καταστούν επιτακτική την ανάγκη προσαρμογής του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας της Ιστορίας. Πλέον υπάρχουν όλα τα μέσα προκειμένου το μάθημα αυτό να πάψει να ακολουθεί ένα δασκαλοκεντρικό μοντέλο διδακτικής και μια κειμενοκεντρική διδασκαλία.

Ο μαθητής μέσω της τεχνολογίας είναι σε θέση να αναλάβει ενεργητικό ρόλο στην μάθηση. Του παρέχεται η δυνατότητα να αποκτήσει ένα είδος βιώματος για τα κοινωνικοιστορικά γεγονότα που δεν έζησε και να κατανοήσει καλύτερα ιστορικούς όρους και έννοιες, καθώς έχει πρόσβαση σε πρωτογενείς αλλά και σε δευτερογενείς πηγές.

Ο εκπαιδευτικός δεν έχει ως στόχο την στείρα μετάδοση των γνώσεων αλλά την καθοδήγηση του μαθητή ώστε να τις ανακαλύψει μόνος του. Η διαδραστικότητα της τεχνολογίας εξυπηρετεί τον στόχο αυτό. Η εισαγωγή πολυμέσων στην εκπαιδευτική διαδικασία αναδεικνύει μια σφαιρικότερη και αντικειμενικότερη άποψη των ιστορικών ζητημάτων. Ωστόσο, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να ελέγχει οποιοδήποτε υλικό προβάλλει ως προς την ιστορική του εγκυρότητα.

Στην εποχή μας παρέχονται αρκετές εκπαιδευτικές πλατφόρμες οι οποίες μπορούν να συντρέξουν τη νέα διδακτική προσέγγιση της Ιστορίας. Η πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης E-Class είναι μία από τις κυριότερες. Σε αυτή ο εκπαιδευτικός αξιοποιώντας τις δυνατότητες που του προσφέρει είναι σε θέση να παρέχει στον μαθητή ένα διαδραστικό και βιωματικό μάθημα.

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αντωνίου, Θ. (2003). *Η Εκπαιδευτική Διαδικασία σε Διαδυσκτική ή Web πλατφόρμα*. Πτυχιακή εργασία, Τμήμα Η/Υ Συστημάτων, Τ.Ε.Ι. Πειραιά.

Βρύζας Κ. (1990). «Μέσα επικοινωνίας και εκπαίδευση», Σύγχρονη Εκπαίδευση τεύχ. 51, Μαρτ.- Απρ. 1990 , σ.77-89

Γεωργούλη, Κ., Κοΐλιας, Χ., Καντζάβελου, Ι., Ζαχαρίου, Π. (2006). *Η ηλεκτρονική υποστήριξη της παραδοσιακής διδασκαλίας στο τμήμα πληροφορικής του ΤΕΙ Αθήνας*.

http://e-jst.teiath.gr/issue_3_2006/georgouli_3.pdf (ανακτήθηκε 16/6/2016)

Κεκές, Ι. & Μυλωνάκου, Η. (2001). «*Διαδίκτυο (Internet) και Μάθηση. Οι Στρατηγικές για την «πλοήγηση» και η διδακτική τους αξία*». Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, Επιθεώρηση Επιστημονικών και Παιδαγωγικών Θεμάτων, 5, 92 – 113.

Λιοναράκης, Α. (2001). *Ανοικτή και εξ αποστάσεως πολυμορφική εκπαίδευση: Προβληματισμοί για μία ποιοτική προσέγγιση σχεδιασμού διδακτικού υλικού*. Στο Λιοναράκης, Α. (επιμ.) *Απόψεις και Προβληματισμοί για την Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση* (σσ. 34-37). Αθήνα: Προπομπός.

Ματσαγγούρας, Η. Γ. (2000). *Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία και μάθηση: Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Μαυροσκούφης, Κ. Δ. (2005). *Αναζητώντας τα ίχνη της Ιστορίας: ιστοριογραφία, διδακτική μεθοδολογία και ιστορικές πηγές*, Εκδόσεις Αδελφών Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη.

Μπαλαούρας, Π. (2002). *Σύγχρονη Τηλεκπαίδευση: Αξιολόγηση της πορείας εισαγωγής της στην τριτοβάθμια εκπαίδευση*.

<http://www.teleteaching.gr/sundesmoi.htm> (ανακτήθηκε 16/6/2016)

Ομάδα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης Gunet. (2003).

Πανέτσος, Σ. (2006). *Αξιολόγηση της σύγχρονης τηλεκπαίδευσης στην κατάρτιση των νέων εκπαιδευτικών: Η περίπτωση της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.*

<http://www.etpe.gr/extras/download.php?type=proceed&id=1224>(ανακτήθηκε 16/6/2016)

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Collis, B. (1996). *Tele-learning in a Digital World, The Future of Distance Learning*, London: International Thompson Computer Press.

Duchateau, C. (1992). *L'ordinateur et l'école! Un mariage difficile?*, Namur: CEFIS, Facultés N-D de la Paix.

Honey M., & Henriguez, A. (1993). *Telecommunications and K-12 Education: Findings from a National Survey*. NY: Center for Technology in Education, Bank Street College of Education.

Milligan, S. (2000). *Teaching by videoconference-a guerilla approach*, ICBL case studies, Heriot-Watt University, 23-24.

Stradling, R. (2001). *Η διδασκαλία της Ευρωπαϊκής Ιστορίας του 20^{ού} αιώνα*, Συμβούλιο της Ευρώπης.

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

claroline <http://claroline.net>

Open eClass <http://free.openeclass.org>: Το εγχειρίδιο διατίθεται ελεύθερα